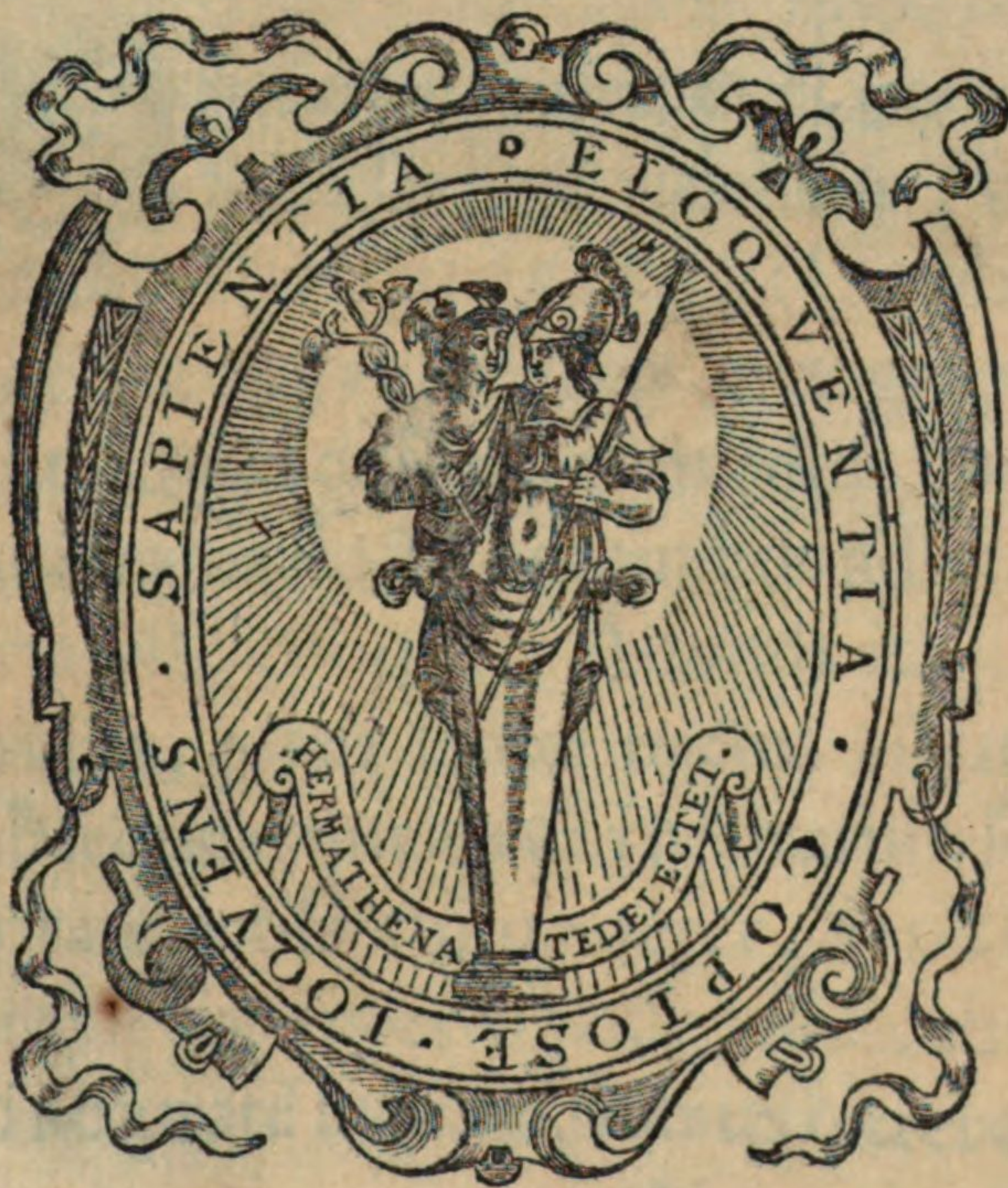

32
R E R V M
TOTO ORBE GESTARVM
C H R O N I C A
A Christo nato ad nostra usque tempora.

AVCTORIBVS
EVSEBIO CÆSARIENSI EPISCOPO
B. HIERONYMO PRESBYTERO
SIGEBERTO GEMBLACENSI MONACHO
ANSELMO GEMBLACENSI ABBATE
AVBERTO MIRÆO BRUXELL. ALIISQ.
Omnia ad antiquos codices mss. partim comparata,
partim nunc primùm in lucem edita.

Operâ ac studio eiusdem
AVBERTI MIRÆI, *Canonici & Scholarchæ Antwerp.*

ANTVERPIAE.
APVD HIERONYMVM VERDVSSIUM.
ANNO M.DC.VIII.

R E R V M

TOTO ORBE GESTARVM

C H R O N I C A

A Christo nato ad nostrum usque tempus.

AUCTORIBVS

EUSEBIO CESARIENSI EPISCOPO

ET HIERONYMO PRESBYTERO

SIGBERTO GEMBLACENSI MONACHO

ANGELINO GEMBLACENSI ABBATE

AVBERTO NIKEO BRUXELLE ALISO.

Quonia ad antiquos codices nra. patrum comparata,
patrum nunc primam in lucem edita.

Opus ac studio eiusdem

AVBERTI NIKEI, Caesaris & Scholasticus.

A N T V E R I A

APVD HIERONYMVM VERDASIVM.

A N N O M D C M.

R^{dis} ET NOBILIBVS VIRIS

D. IOANNI DEL RIO

DECANO ANTVERPIENSI

S. R. E. PROTONOTARIO

CETERISQ. COLLEGIS MEIS

AVBERTVS MIRÆVS

D I C O

CONSECR O Q.

OGITANTI mihi iampridem de rebus Belgicis potissimum ecclesiasticis illustrandis, quod hac temporum calamitate morumq; strage necessarium videbatur; commodum SIGEBERTI Gemblacensis monachi Chronicon, vt creditur, autographum in manus incidit. Quod quidem cum editis libris comparando, multa ab indoctis hominibus adsuta, aut ab impijs inserta esse comperi. Animus itaque mihi creuit, Spartam, quam semel nactus essem, seriò exornandi. Neque enim rerum nostrarum scriptor, cuius auctoritate potissimum niterer, SIGEBERTO vetustior aut fidelior reperiri posse videbatur. Atq; isto historico accuratè lustrato, dubius hærebam, vndenam

denam primæ nascentis Ecclesiæ origines mutua-
rer: cum in mentem mox venit, EUSEBIUM, &
qui eum Latina ciuitate donauit ac produxit, B.
HIERONYMUM, potiùs Sigeberto (illos enim or-
dine excipit) præmittendum, quàm vt mea com-
menta venditarem. Veteres igitur codices calamo
exaratos vndique dum colligo, Eusebius optimæ
notæ, initialibus siue vncialibus, vt Hieronymi voce
vtar, litteris ante annos mille plus minus integrè
descriptus, ex Amandino sodalium Benedictino-
rum apud Neruios cœnobio, virgulâ quadam diui-
nâ obuenit. Quod exemplar vetustatis nomine ve-
nerandum sequi præ ceteris placuit. Subsequentes
post Sigebertum annos ANSELMVS Gemblacensis
Abbas, & alij nostrates aliquot chronographi au-
ctarijs suppleant. Illos, tametsi sæculi vitio minùs ele-
gantes, fidos tamen atque ad hanc diem ineditos
subijcere volui. Ceterorum autem temporum, quæ
insequuntur, Annales chronologicos ad nostram vs-
que ætatem ipse perduxì: verbis tamen auctorum,
quos aduoco, vt penes illos sit fides, plerumque
seruatis.

Quidquid id est vigilijs ac labore nostro elucu-
bratû, Vobis, REVERENDI ET NOBILES VIRI,
meritò inscribimus ac nuncupamus: vt exstet nimi-
rum apud posteros amoris inter nos mutui pignus
ac monumentû, cupio quidem certè, sempiternum.
Anni

Anni enim ferè decem sunt, cùm me Louanio, ve-
lut à mercatu optimarum disciplinarum venientem
benignè excepistis, vestroque sodalitio adscriptum
peramanter habuistis. Et verò cuinam collegij ve-
stri in Rempublicam, Deique sponsam Ecclesiam
merita sunt ignota? Dedistis olim Romanæ Vrbi
Pontificem HADRIANVM VI. Caroli V. Cæsaris
verè Augusti in studijs formatorem; GVILIELMVM
item ENCKEFORTIVM Cardinalem; Vesontio-
nibus autem Archiepiscopum FRANCISCVM BVS-
LIDIVM: cuius frater Hieronymus, Aériensis apud
Artesios Præpositus, trilingue Louanij gymnasium,
suo ac Francisci fratris ære, excitauit. Capita huius
corporis insignia vidistis FRANCISCVM SON-
NIVM & LÆVINVM TORRENTIVM, libris editis
claros; GVILIELMVM A BERGIS, nunc Came-
racensium Archiepiscopum; IOANNEM denique
MIRÆVM, quem publico Deus bono seruet ac so-
spitet. Nostrâ memoriâ Gandenses PETRVM DA-
MANTIVM, & nuper Iprenses CAROLVM MA-
SIVM, Antistites vestro è coetu acceperunt. Taceo
Henricum Somerenum, qui basilicæ nostræ Deca-
nus cum esset, Sixto IV. Pontifici Maximo gra-
tissimus exstitit, atque hortante Bessarione Cardi-
nale Niceno, eodemque Apostolico per Germa-
niam Legato, epitomen Dialogorum Guilielmi
Occami concinnauit, & Louanij in typographiæ

infantia evulgavit. Omitto *Guilielmum Hedam*,
qui *Ultraiectinorum* Antistitum Comitumq; Hol-
landiæ res gestas litteris consignavit; lucem tamen
typis nondū acceperunt. Prætereo *Conradum Go-
clenium*, primum eloquētiæ in Buflidiano apud Lo-
uanienſes gymnaſio profeſſorē. Sileo *Tilmannum
Bredenbachium*, qui Ioannis Moſchi, Caſſiani, ac
Cæſarij exemplo, Collationū ſacrarū libros edidit:
Ioannem denique *Linineium*, Græcè Latineque
doctiſſimum, qui non pauca Gregorij Nyſſeni, Io-
annis Chryſoſtomi, Theodori Studitæ, aliorumque
veterum Patrum monumenta de Græcis Latina
reddidit. Abſit tamen, vt *Petrum Dalium* ingrato
ſilentio tranſeam, qui Ballariæ, Geſtellæ, Berſelæ &
alibi toparcha, non tam opibus, quas longè ampliſſi-
mas à parentibus cōſecutus erat, quàm recto earum
uſu laudandus videatur. Fuit enim eximiâ in primis
liberalitate, quâ complurium ciuium ſuorum labo-
rantem fortunam ſubleuauit, adſictamque erexit,
& multos ad honeſtum vitæ ſtatū perduxit. Vtque
ad poſteros etiâ beneficentiæ manaret vtilitas, alen-
dis Theologiæ, Iuriſprudentiæ ac Philoſophiæ can-
didatis, inſigne Louanij collegium, quod *Dalense*
ſiue *Antuerpienſe* nuncupant, ſuo ære excitauit;
tanto quidem peristyliorum apparatu, vt Ser^{mis} Bel-
gicæ noſtræ Principibus hoſpitiū præbere ſoleat.
De ſuperſtitibus ſtilum continebo, ne ad os loqui,
vel

vel captare gratiam assentando videar. Illud tamen nequaquam prætermittendum, quod priori loco commemorandum fuit, de adornanda nimirum publica Bibliotheca, vnà cum amplissimis vrbis nostræ Consulibus, **NICOLAO ROCCOXIO**, & **HENRICO HALMALIO**, totoque Senatu, seriò vos cogitare: quo haud scio an quidquam ad laudem illustrius, aut ad excitanda nostrorum ciuium ingenia accommodatius excogitari possit. Atque istud quidem negotium, mihi à vobis creditum, vt, quo coepistis ardore, ad exitum perducatis, maiorem in modum rogo atque obtestor. Antuerpiæ Kalendis Septembris, M. DC. VIII.

A P P R O B A T I O.

SIGEBERTI GEMBLACENSIS Chronicon, per D. Aubertum Miræum Canonicum & Scholaſticum Eccleſiæ cathedralis Antuerpienſis, ad autographum alioſque veteres manuſcriptos codices accuratè collatum; & vbi opus videbatur, marginalibus adnotationibus, Lectoris cauſâ, inſtructum, vtiliter excudi poſſe cenſui. Duaci 22. die Auguſti, 1606.

*Bartholomæus Petrus, S. Theologiæ Doct̃or, &
in Duaceniſi Academia Profeſſor.*

Nihil vtilius, iucundiusque dicebat olim Diodorus Siculus, quàm in humana vitæ theatro, quod hiſtoria partibus omnibus mirè inſtructum habet, ſedentem periculis aliorum, ſine ſuo periculo, cautum ſapientemque fieri: exempla capere omnigena, quæ ad uſum tuum vtiliter qualibet in re traducas. Quare operæ pretium fecit Reuerendus D. Aub. Miræus, qui ex auct̃oribus Eusebio, Hieronymo, Sigeberto, Anſelmo, alijsque præſens hoc rerum toto orbe geſtarum Chronicon ſummo ſtudio concinnauit; quodque prioribus deerat, ſuo labore & induſtria ſuppleuit, & ad hæc noſtra uſque tempora produxit. Quo ſanè cùm nihil vtilius, iucundiusque ſit, dignum cenſeo, quod luce donetur. Actum Antuerpiæ VI. Kal. Septemb. M. D. CIIIX.

*Laurentius Beyerlinck, Theologus & Canonicus
Antuerp. librorumque Cenſor.*

S V M M A P R I V I L E G I I.

ALBERTI & ISABELLÆ Archiducum Auriæ, Ducum Burgundiæ, Brabantia, &c. privilegio Hieronymo Verduſſio conceſſo, omnibus alijs typographis & bibliopolis interdicitur, ne quis hæc rerum toto orbe geſtarum Chronica, ſtudio Auberti Miræi Canonici Antuerpienſis edita, intra ſexennium typis excudat, aut alibi impreſſa venalia habeat. Qui ſecus faxit, confiscatione librorum & alia pœna mulabitur vt latiùs patet in litteris datis Bruxellæ 27. Martij 1608.

Buschere,

PAVLLVS PETAVIVS

In suprema curia Parisiensi Senator regius

D E

EPOCHÆ annorum incarnationis CHRISTI;
Indictionibus; & varijs, ab annis CHRISTI
supputandi, modis.

ET ERES tractanti historias, debet præcipuum esse studium in æra, & computis temporum. Verè enim tertio Chronici sui ad Iuonem Carnotensem præfatur Hugo Floriacensis monachus; *Res gestas, quæ nulla temporum, ac Regum certitudine commemorantur, inter aniles potius fabulas, quàm inter historias deputandas.* Hæc dum animo repeto, & inquiero in epocham, quæ Romanæ seu Latinæ Ecclesiæ, ante mille demùm annos primùm innotuit: ab annis scilicet Domini Saluatoris nostri IESV CHRISTI; perlectis cuiuscumque ætatis scriptis, tanta occurrit dissentientium varietas, vt memoriæ recurreret illud Pseudoli Plautini:

*Hæc quidem pol credo nisi Sybilla legerit,
Extricare alium posse reor neminem.*

Habenda tamen epocha illa, eaque certa, & firmis innixa fulturis, quæ non vacillet. Sine fundamenti enim soliditate, non potest structura vlla consistere:

*Denique vt in fabrica, si praua est regula prima,
Omnia mendosè fieri, atque obstipa necessum est.*

Quod igitur in re maximè difficili ob auctoritatem varia & diuersissima sentientium, magis verisimile mihi visum est, quàm facillimè potero, prodam.

Prima præcipuaque ratio, cur huiusce rei difficilis sit notitia, hæc est: quòd Dionysius Abbas Romanus, natione Scythæ, cognomento *Exiguus*, auctor primus fuit ab incarnatione Domini annos numerandi: cum priùs per Consules, aut annos Urbis cond. seu Imperatorum; vel per Olympiades designarentur. Quod tamen ipse, non animo nouandi, sed aliud agens, & dum encyclia sua Paschalia proponit, inuexit in Ecclesiam; anno (vt ipse inquit, epistola ad Petronium Episcopum) Diocletiani CCXLVIII. qui Christi fuit DXXXII. Verba eius hæc sunt: *Sanctus Cyrillus Alexandrinæ urbis Archiepiscopus, cyclum suum XC. & V. annorum, ab anno Diocletiani CLIV. cœpit, & ultimū in CCLVII. terminauit.* Nos à CCXLVIII. anno eiusdem tyranni potius, quàm principis incohantes, nolimus circulis nostris memoriam impij, & persecutoris innecere: sed magis elegimus, ab incarnatione Domini nostri IESV CHRISTI, annorum tempora prænotare: quatenus exordium spei nostræ notius nobis existeret, & causa
repa-

*Dionysius
Exiguus
fuit pri-
mus au-
ctor annos
à Christo
numeri adi-
scripsit is
an. 1526.*

* Beda c.
57. De
natura
verum, le-
git, id est.

Alexan-
drinorū
ratio nu-
merandi.

reparationis humanae, * item passio redemptoris nostri evidentiū eluceret. Ex quibus præterea patet, similem causam fuisse Alexandrinæ Ecclesiæ, cur numerarint annos suos, primò à Diocletiano; dein (illius nominis odio) à sanctis Martyribus; quæ vna eademque epocha est: licet anno demum imperij sui XIX. in Christianos sæuire cœperit Diocletianus. Et durat adhuc Alexandrinis hic mos. Quod obiter indicatum, ne Christianitatis istum perduellum id fieri edicto præscripsisse, sibi quis persuadeat. Itaque cum ante Dionysium Exiguum, nullus huiusce computationis vltus fuerit, haud mirum, si primis vagientis Ecclesiæ annis, sancti illi Patres, Dei præcepta accuratiū, quàm Domini nostri I E S V C H R I S T I tempora obseruarint.

Quibus præmissis, ac resecatis ambagibus variarum disquisitionum, quæ aliundè, quàm ex luce, & veritate Evangelica assumuntur: fatebor mihi his aliquando variè agitato, tandem hunc sese obtulisse portum; quod Lucas, B. Pauli discipulus, Euangelij cap. 2. sanctam MARIAM CHRISTVM peperisse monuit, eo anno, quo ex Cæsaris Augusti edicto, sub Præside Cyrenio, Syriæ descriptio facta est. Id quia ab Euangelista est, à quo dissentire Christiano nefas, in hac annorum Christi indagine, nobis pro hypothemate sit, necesse est. Restabit igitur, vt de anno censionis istius, ad inueniendum incarnationis & natiuitatis Dominicæ annum, sola sit quæstio. Iosephus cap. 1. & 3. lib. 18. Iudaic. Antiquit. vult *ἡμετέριον* hanc factam Herode Rege mortuo; anno, postquam Antonius Actiaco bello à Cæsare Aug. superatus est, XXXVII. Atqui C. Cæsare III. & M. Valerio Messalla Coss. (anno ergò Urbis conditæ DCCXXIII.) IV. Non. Septemb. fugatus ad Actium Antonius, id est currente anno XII. postquam Octavianus Cæsar primò Imperator salutatus est. Quod scilicet contigit anno secundo à morte Iulij, Cæsaris: C. Vibio Pansa, & A. Hirtio Coss. eā die, quā fuso Antonij exercitu per Hirtium, tam Consules ipsi, quàm Cæsar, à militibus & Senatu, ex Ciceronis sententia, Imperatores appellati sunt; vel, cum primum Consulatum adeptus est, quem scilicet inijt XIX. mensis Sextilis, eiusdem anni, mortuo utroque Consule. De eo enim Tacitus lib. 1. Annal. *Idem dies accepti quondam imperij princeps, & vitæ supremus fuit*: hocque ipsum, de illiusdem primo Consulatu notant Dio, Suetonius, & Macrobius. Fasces autem suscepere Pansa & Hirtius, anno Urb. conditæ (ex Palilibus) DCCX. vt auctor Solinus cap. 2. Qui tamen annus DCCXI. Urb. conditæ erit, si ex vsu, qui post Iulianum annum Romanis fuit, annorum Urbis initium facias à Kalendis Ianuarijs.

Ex quibus consequens est, secundum Iosephi epilogismum, L. demum imperij Augusti anno, & ante eius obitū VII. Syriæ descriptione occupatum fuisse Cyrenium. Obijisse enim Augustum LVII. imperij anno, notat idem Iosephus, subscribuntque omnes. Quod à vero absolum negauerit nemo; condonandusque Iosepho lapsus, in re gesta centum fermè annis, antequam ipse scriberet: cum B. Ireneum, huic fermè coæuum, 2. aduersus Hæreses

cap.

cap. 39. **C H R I S T V M**, quinquagesimo ætatis anno, in terris docuisse, contra ætatis suæ hæreticos, hoc speciatim pernegantes, videamus asserere. Annum autem Syriæ descriptionis mortem Augusti, XV. annis præcessisse, docet idem Lucas, cap. 3. cum ait, *anno Imperij Tiberij XV. baptizatum C H R I S T V M, cum esset incipiens, quasi annorum XXX.* At sine controuersia est, mortuum Augustum, duobus Sextis Pompeio & Apuleio Coss. XIV. Kalend. Septemb. anno ætatis LXXVI. diebus V. & XXX. minùs; ex Suetonio, cap. 100. & alijs. Annus autem is erat Urbis conditæ DCCLXVII. à quo abiectis XV. ab hac Euāgelica veritate, necesse est, ut annus Syriæ descriptæ, & natiuitatis Domini **I E S V C H R I S T I**, sit Urbis conditæ DCCLII. Augusti ætatis LXI. Imperij (ex his, quæ præmisimus) XLII. & tertius Olympiadis CXCIV. Diem autem natalem, VIII. Kalend. Ianuarij adscribere, cum semper in eo vniuersa Latina Ecclesia consenserit, numquam hæsitatum à me. Incarnationis certè dies cum fuerit nouem ante natiuitatem mensibus, VIII. scilicet Kal. Aprilis: & mutantur Olympiadum anni, à prima lunatione, post æquinoctium autumnale, natusque sit Augustus XXIII. Septembr. primoque Imperator nuncupatus, Iulio vel Augusto mensibus; contigerit incarnatio **C H R I S T I**, consequens est, anno secundo Olympiadis CXCIV. Augusti ætatis LX. Imperij XLI. & anno Urbis conditæ, incunte à Palilibus, id est ab XI. Kal. Maij, DCCLI. Verùm quia, ab emendato anno à Iulio Cæsare, cœptum est à Kalendis Ianuarij Urbis annos numerare, & annus emendationis (qui V. conditæ DCCIX.) ex Cæsaris edicto, initium habuit à Kalendis Ianuarij, anni Urbis à Palilibus DCCVIII. sequitur, ut ex computatione illa, quæ deinceps Romanis in Actis publicis obseruata, idem Urbis conditæ annus fuerit, & incarnationis & natiuitatis **C H R I S T I**: nempe DCCLII. Quem usum non omnes tamen scriptores secuti sunt, & plerique non destiterunt à Palilibus, Urbis annos numerare, etiam post anni solaris reparationem à Iulio Cæsare factam (quæ cœpit annis XLIV. & tribus ferè mensibus ante incarnationem **C H R I S T I**: at XLV. hebdomada minùs, ante natiuitatem) nec non post Augusti emendationem, quæ anno XVIII. post Iulianam contigit. Quod ἀπελθὼς non obseruatum, virum alioquin eruditè diligentem, induxit, ut Urbis annis vbique vnum detraheret, cum legisset, puta, Cæsarem interfectum anno Urbis cond. DCCIX. Pansam & Hirtium Consules fuisse anno item DCCX. & his similia. Quæ cum de anno Urbis ab XI. Kal. Maij incipiente, accipienda essent, de anno emendato interpretatus est; vnde vnius anni ἀλογισία facile irrepsit.

Sed ad Syriæ descriptionem redeo: & ne cui, è metachronismo Iosephi, vllus remaneat scrupulus; è scriptoribus Romanis, hoc ipso anno, quo natus est **C H R I S T V S**, id est V. cond. DCCLII. quasi digito indicare difficile non fuerit, Cyrenium in Syria fuisse, & tum prouinciæ istius factam descriptionem (seu per Sentium Saturninum, ut vult Tertull. 4. aduersus Mar-

• Vir con-
sularis.

cionem cap. 19. seu per ipsummet Cyrenium Præsidem: vt è dicto Iosephi loco, infert Eusebius, Histor. eccles. lib. 1. cap. 3. Iosephi enim de Cyrenio, hæc sunt verba: Ἀξιόματι μέγας, συνὸλίτοις ἐπὶ σὺρίας παρὴν ὑπὸ καίσαρος, διηγεῖο δ' ὅτις τῶ ἔθνει ἀπεσταλμένος καὶ πυντής τῶν ἑσίων γενησόμενος. Quæ apud Iosephū ita reddidit Rufinus: Censor gētis, à Cæsare destinatus, & appretiator vniuscuiusq; substantiæ. Apud Eusebiū ita vertit: A Cæsare ius dare gētibus missus, & cēsor patrimoniorum futurus. Nam Cyrenius iste Syriæ Præses, is est, qui P. Sulpicius Cyrinius, Dioni lib. 54. dicitur; quiq; cum M. Valerio Messalla Barbato Consul fuit, anno Urbis DCCXLII. Vnde Iosepho, in extremis libri 17. Antiq. Iudaic. dicitur * ἀνὴρ ὑπαπικὸς. At, auctore Cor. Tacito 3. Annalium, P. iste Sulpicius Quirinius, acribus ministerijs sub D. Augusto consulatum, mox insignia triumphī adeptus, datusq; rector C. Cæsari Armeniam obtinenti, Tiberium Rhodi agentem, coluit: Caium autem Cæsarem, Augusti nepotem, in Orientem, ob defectionem Armeniæ, missum eo anno, quo Augustus Tiberium, tribuniciæ potestatis sibi collegam cooptauit: statimq; Rhodum secessisse Tiberium, auctor Dio lib. 55. Idq; tribuit anno Consulatus C. Antistij Veteris, & D. Lælij Balbi, id est Urb. conditæ DCCXLVIII. cū tamen Suetonius, in Tiberio cap. 9. honorem hunc tribuniciæ potestatis adscribat anno proximè præcedenti; cuius titulus fuit, Consulatus ipsiusmet Tiberij iterum, & Cn. Calpurnij Pisonis. Monuit autem & Dio, sub idem tempus, Augustum descriptionem egisse in Italia degentiū, καὶ μὴ ἐλάττω πέντε μυριάδων οὐσίαν κεκτημένων, qui ad lucentia sestertia possiderēt: tenuiores verò, quique extra Italiam habitaret, tumultus, & turbarū metu ab hac tum demū functione, immunes fuisse. Itaque, rebus breui pōst tempore firmatis, metuq; posito, cum profusā liberalitate partum, iugi munificentia retinendum putaret imperium Augustus, exhaustoq; iam dudum ærario, fiscoque: indictus census per vniuersum orbem: ipso scilicet Augusto XII. & L. Sulla Coss. id est, anno Urbis DCC XLIX. Cumq; in prouincijs, ipsa rei nouitate, anceps & dubius timeretur euentus, vt in ceteras Romani orbis partes missi, qui Imperatoris mandata exsequerentur: ita Augusto XIII. & M. Plautio Siluano Coss. id est Urb. conditæ DCCLII. Sulpicius Cyrenius, à comitatu C. Cæsaris euocatus, in Syriam proximam Armeniæ Præses ire iussus est: inq; illius locum C. Cæsari M. Lollius datus custos. Quæ è Taciti prænotato loco, & è Suetonij libro 3. c. 11. & 12. coniiicere facile fuit; Ait enim Suetonius, Tiberium trans-
acto tribuniciæ potestatis tempore (id est quinquennio) cū Caium Orienti præposi-
tum visendi gratia, traiecisset Samū, sensisse eum sibi alieniorem, ex criminationi-
bus M. Lollij comitis, & rectoris eius. Atqui rem gestam narrat Suetonius, ipso anno incarnationis & natiuitatis I E S V C H R I S T I: & tum Lollius C. Cæsaris rector, non etiam Cyrenius; qui tamen è Tacito, primū comes Caio datus fuerat.

Sed antequam vltrà progredior, non tacebo; quæ è Dione superius ad-
duxi, facile induxisse, vt, cum Computistis, crederem, institutas sub Augusto

INDICTIONES. Quæ quidem sub *Constantino*, vt vulgò creditur; vel *Theodosio*, vt vult *Cedrenus*, factæ demùm annorum indices, Olympiadis reiectis: non etiam primùm inuentæ. Id sanum nec febrile esse, conuincit; quòd *Iulianus* & *Paullus* de fundo indictioni obligato, responderunt in l. 13. §. 6. de Action. empt. & 28. de vsu & vsufr. Ambigi præterea video, tributumne capitis, aut patrimonij fuerit. Super quo visum mihi; ab initio, mixtum ius vtrumque fuisse; cùm non passim omnes, sed qui ad certam quantitatem agrorum possiderent, censerentur, modò, per singulas prouincias variè præfinitum, ætatis annum attigissent. Nam qui descriptioni præerat, è Censualibus, seu Actorum libris, annum ætatis vniuscuiusque censitioni obnoxij, annotabat, addebatque modum census ac tempus, quo censum soluere inciperent, qui tum, infra præscriptam ætatem, adhuc agerent. Ætas autem illa, non eadem vbique, sed pro diuersitate prouinciarum, varia & distincta fuit. Syrii certè, de quibus sermo, ab annis duodecim feminae, à quatuordecim masculi, tributo obligati fuere; vt ab *Vlpiano* didicimus l. 3. D. de Censibus. Idem & obseruatum apud alios plures; indeque factum, vt XV. annis constaret Indictio. Nam in quindecennium fiebat descriptio: inque longius tempus fieri non poterat. Necdum enim tum nati, qui proximè sequenti decimoquinto anno, functione onerandi erant. Variatum deinde est, & iam ipsius *Vlpiani* ætate, aliud *Iugatio* fuit, aliud *Capitatio*. Agri siquidem, vt cum *Tertulliano* loquar, tributo onusti, & hominum capita stipendio censa fuere. Ex primæua autem illa censitione & illud vtilitatis emergere voluit *Cassiodorus* 3. Variar. epist. 52. quòd nulli sua incerta possessio: *Augusti*, inquit, temporibus, orbis Romanus agris diuisus, censuque descriptus est, vt possessio sua nulli haberetur incerta, quam pro tributorum susceperat quantitate soluenda. Initium verò Indictionum, idem quod anni fuit: sicque Romani post solstitium hiemale, Græci à prima lunatione post æquinoctium autumnale, computarunt Indictiones. Cumque isti menses mobiles non fixos, vt Romani habuerint; primusque eorum mensis, ab ipsa prima lunatione post æquinoctium autumnale cœperit, quæ vt plurimùm XXIV. Sept. contingebat, factum est, vt Romana Indictio, aliam epocham, quàm Græca habuerit. Græcam autem secuti sunt qui post *Constantinum* Imperatores fuere, quique eorum imperio subditi; & ita accipiendum, quod *B. Ambrosius* monuit, *Indictiones mense Septembri incipere*. At Romani Pontifices semper suam retinere, adhucque hodie retinent.

Indictiones quæ do institutæ.

Cuius rei fuerit tributum siue census.

Indictionum initium.

Nunc redeundum mihi ad annum incarnationis, & natiuitatis Domini nostri *I E S V C H R I S T I*; cuius characterismus fuit, *Augusti* XIII. & *M. Plautij Siluani* Consulatus: vt est auctor *Epiphanius*; non etiam *L. Caluissij Sabini*, & *L. Palsieni Rufi*, vt vult *Sulpicius Seuerus*; aut *L. Corn. Lentuli* & *M. Valerij Messallini*, vt *Cassiodorus*, & alij tradidere. Certam autem esse, quam superiùs proposui, annorum compaginem, manifestum præterea fit, ex his, quæ cap. 21. annotauit *Censorinus*: *Annus*, inquit, hic, *Vlpj* & *Pontiani*

iani consulatus: ab Olympiade prima millesimus est & decimus quartus, ex diebus dumtaxat æstiuis, quibus ægon Olympicus celebratur; à Roma autem condita DCCCC XCI. & quidem ex Parilibus, vnde Urbis anni numerantur; eorum verò annorum, quibus Iulianis nomen est, CCLXXXIII. sed ex die Kalend. Ianuar. vnde Iulius Cæsar, anni à se constituti fecit principium, &c. Hæc Censorinus, qui Iulianos annos, non ab anno emendationis, (vt plerique alij) sed ab anno publicationis computat, quo cæsus ipse Iulius, quiq; fuit Urb. conditæ annus DCCX. CHRISTI incarnationem præcedens annis XLIII. & tribus pænè mensibus. Qui anni XLIII. detracti è CCLXXXIII. relinquent, Vlpj & Pontiani Consulatum incidisse in annum incarnat. Dominicæ CCXL. Iam eosdem CCXL. annos reijce è DCCCCXCI. Urbis conditæ, & MXIV. Olympiadum; sequetur incarnatū CHRISTVM, anno Urb. conditæ DCCLI. Olympiadum verò DCCLXXIII. id est, anno secundo Olympiadis CXCIV. natum autem, anno Urb. conditæ DCCLII. & tertio eiusdem Olymp. CXCIV.

Eusebia-
ni chro-
nici laus.
Melchiorē
Canū lib.
II. De locis
Theologicis
& 6. cōsule.

Quod omnino quadrat cum his, quæ Eusebius Cæsariensis, *vir in primis eruditissimus atque doctissimus* (Victorij de eo verba sunt) in suo Chronico obseruauit. Chronicum autem illud (omissis Hieronymi, aliorumq; notis satis testimonijs) ipse Marcellinus Comes, *mirandum opus* dixit. Et Claudius initio libri, ad Adonem presbyterum, De sex ætatibus, *Per omnes ecclesias legi scribit, laudabile inter cetera quæ edidit: in quo (inquit) miro modo, per diuersa gentiū regna, & gentilium chronographos, ac diuinæ scripturæ auctoritatem, omnes annos à condito mundo, vsque ad passionem domini in carne, MMMMMCCXVIII. collegit. Quæ dicta velim, nō quòd vnius fuisse putem, in disquisitione plurimorum annorum, obductā tanta vetustatis caligine veritatē, in omnibus proferre & promerere: sed vt (præter digesta superius, & obseruata à me) hæsitantium mētes, viri, tanti in Ecclesia nominis, auctoritate firmarem, in re, vt dixi, exploratu difficili, ob variantes peritiorum sententias.*

Varij mo-
di ab an-
nis Chri-
sti suppu-
tandi.

Addi his debet, non omnes eodem modo ab annis CHRISTI numerasse. Galli enim à Resurrectione seu Passione Domini, anni principiū fecerūt: vt è Gregorio Turonensi liquet, veteribusq; Ecclesiæ Gallicanæ synodis, nec non ex vsu immutato sub Carolo IX. anno demum 1567. qui primus apud nos, à Circumcisione Domini, seu Kalendis Ianuarijs incepit: antea enim, sancta Resurrectionis dies, natalis erat anni nostri. Quam quidem diem, à Nicæna synodo, ex præscriptis illic regulis, obseruauimus. Prius autem quacumque die, VIII. Kalend. April. fuisset, Pascha semper celebrabant nostrates Galli: quoniā CHRISTI resurrectio ea die fuisse tradebatur, nempe XXV. Martij. Quod & ὁ δὲ ὦ adnotasse nos, nemini graue esse debet, propter motam pridem à doctis viris, de die Resurrectionis cōtrouersiam. Id docuit epistola synodica Theophili Cæsariensis, doctoris antiqui, & vicini apostolicorum temporum, auctore Beda cap. 47. De natura rer. cuius epistolæ verba hæc esse feruntur: *Omnes Galli vnum diem anniuersarium, VIII. Kalend. April. pro Paschate tenent, dicentes: Quid nobis est ad Lunæ compotum cum Iudæis facere Pascha? & cum*

& cum Domini natalem, quacumque die venerit VIII. Kalend. Ianuar. ita VIII. Kalend. April. quando ea die resurrectio CHRISTI fuisse traditur, debemus Pascha tenere. Ceterum & eadem die XXV. Martij, feriaque prima, mundus creari coepit, ut Victorius & alij tradidere, & incarnatio CHRISTI contigit, sed feria VI. ut auctor Hugo Floriacensis. Obseruavi item & quosdam, à baptismo Domini suorum annorum numerum incohasse. Romani autem epocham Natiuitatē CHRISTI habuerunt, incipiebatque annus à vespere vigilie ipsius natiuitatis. Inde vetera Kalendaria Ecclesie Romanæ, natalem Domini primum diem habent: cuiusmodi optimæ notæ manuscriptum habemus. Idque speciatim indicauit auctor libri, cui nomen est, *Memoriale Historiarum*: (quem Canonicus quidam sancti Victoris Parisiensis, & doctus & diligens, circa annum 1322. conscripsit: siue is, Ioannes cognomento *Parisensis* fuerit, siue alius:). Annos, inquit, annotabimus ab ipso die Dominice natiuitatis, secundum usum Romanum anni principium incohantes. Hocque ipsum & Ioannes Lucidus, è concilio Constantiensi, manifestò comprobat. At quamuis à multis sæculis, is usus fuerit Romanæ Ecclesie, tamen in publicis actis, & rescriptis Pontificijs, fieri supputatio notabatur, ab incarnatione domini. Ea de re, elegans locus, apud historiographum Anglum, cuius PR. Cum infinita: Cum annus, inquit, incarnationis, à natiuitate Domini incipiat, cerei Paschalis consuetudine non seruata, Carolus Magnus anno ab incarnat. Domini DCCCL. & regni XXXIV. ætatis LIX. ecclesiam B. Petri, ad audiendam Missam, petijt: & cum facta oratione surgeret, Leo Papa coronam capiti imposuit, & à cuncto populo acclamatum est; Carolo Augusto à Deo coronato, Magno, & Pacifico Imperatori Romanorum, vita & victoria: & post, ab Apostolico, more Romanorum Principum, adoratus est, atque ablato Patricij nomine, Imperator & Augustus meruit appellari. Ergò, quamuis ex primeretur incarnationis annus, inibatnr tamen à natiuitate. Et præterea notare est, in cereo Paschali, non solum passionis & resurrectionis Dominicæ, (quod è secundo Braccarensi concilio, & Beda cap. 47. De nat. rer. obseruatum,) sed & verum incarnationis annum populis exhibitum fuisse: idque etiamnum hodie passim factitari videmus. Ad hæc, illud subdam è Sermone quodam (ante D. annos conscripto, die dedicationis Ecclesie sancti Petri Lemouicensis,) plures duobus istis articulis, POST. & A. negligenter, in numero temporum, abuti; alterum pro altero in eodem intellectu ponentes, cum tamen vnitatem distent. Sic cum Matthæus cap. 17. & Marcus cap. 9. aiunt; post dies sex transfigurarum IESVM CHRISTVM: interpretandum, die septimo, non etiam sexto à primo: idque Lucas cap. 9. ita expressit, Factum est ferè dies octo, &c. id est, septimo die, non etiam octauo. Quorum meminisse, non, fortean, prorsus inutile fuerit.

* Incipit
 Labilis est
 hominum
 memoria
 &c.

* Certè, in
 veteri la-
 terculo

Canonico-
 rum S. Vi-
 ctoris, sub
 hoc ipsum
 penè tempus,
 habetur,
 Ioannes de
 Parisius.

Libro de
Olympia-
dibus &
Fastis, Co-
lonia an.
1602.
edito.

FRANCISCVS HARÆVS

D E

Christi anno natali.

II. **I**M P. Cæsare Augusto XIII. & M. Plautio Siluano Consulibus, D. N. **I E-
SVS CHRISTVS**, Dei filius, in Bethleem Iudæ nascitur, VIII. Kalen-
das Ianuarij. De eo S. Epiphanius, qui claruit ante annos amplius mille du-
centos, exactior inter omnes veteres talium rerum obseruator, his verbis tra-
dit, libro secundo agens aduersus hæresim quinquagesimam primam: *Nasci-
tur, inquit, Saluator quadragesimo secundo anno Augusti Regis Romanorum. Et non-
nullis interiectis: Hæc autem facta in Consulatu Octauij Augusti decimo tertio, &
Siluano Consule. Sic ibi. In Fastis etiam ecclesiasticis, hoc est Martyrologio
Ecclesiæ, quotannis XXV. Decembris, sic eadem res grato animo recolenda
proponitur: Olympiade centesima nonagesima quarta; ab Vrbe Roma condita anno
septingentesimo quinquagesimo secundo, anno imperij Octauiani Augusti quadragesimo
secundo, IESVS CHRISTVS æternus Deus, æternique Patris filius, mundum
volens aduentu suo pijsimo consecrare in Bethleem Iudæ nascitur, ex MARIA Vir-
gine factus homo. Hæc ibi. Quin hac ratione etiam, & vix aliâ, quadrat illud
Lucæ 3. cap. Anno quinto decimo Tiberij Cæsaris, & ipse IESVS erat incipiens
quasi annorum triginta, vt ex sequentibus clariùs patebit. Et inter recentiores
similiter his Consulibus dicit CHRISTVM esse natum Onufrius Panui-
nius in suis Fastis, * itē Cæsar Baronius in suis Notationibus ad Martyrolo-
gium Romanum, editis apud Plantinum anno 1589.*

* Iosephus
item Scali-
ger, & alij
noterici.

Interim idem Baronius, cū non solum ibi, sed passim vbique in iisdem
Notationibus secutus esset calculum Onufrij (vt videre est in anno mortis
SS. Petri & Paulli, XXIX. Iunij, & alibi, & ipse quoque fatetur in initio suo-
rum Annalium, agens de anno nati CHRISTI;) postea paucis interiectis
annis, laboriosè, iam dicto loco Annaliū, conatur adstruere CHRISTVM
natū præcedentibus Consulibus Lentulo & Messallino. Optauī & ego diu
multumque, vt possem huic eius posteriori sententiæ accedere: sed vidi me
non posse, nisi reclamante rationis indagine. Quare, benigne Lector, tuque
in primis Vir illustrissime simul & doctissime, rogo candidè accipite, si po-
tius cum Onufrio, quem & vestra eruditio, & totus, vt dicam, orbis multis
annis (excepto errore in primis Pontificibus per eum commisso) venerabun-
di susceperunt, & ego sentiam: maximè quòd & eius qui prior est tempore,
potiora quoque videantur esse iura. Baronij, dicto loco Annalium, hæc sunt
verba: *Iam omnia, inquit, contrahentes in vnum, dicimus Redemptorem natum vi-
cesima quinta Decembris, C. Cornelio Lentulo & M. Valerio Messallino Consulibus,
Augusti Imperatoris ab initio Triumviratu quadragesimo primo, à nece Cæsaris qua-
dragesimo secundo, Herodis Regis anno vice simo nono incohato, ab Vrbe condita septin-
gentesimo primo, Olympiadis centesimæ nonagesimæ quartæ anno secundo. Sic ibi Ba-
ronius*

ronius. Sed primum, si illi Consules constituunt annum Augusti quadragessimum secundum, non debebat in iisdem Annalibus mox annus sequens, inscriptus Augusto XIII. & Siluano Consulibus, iterum ab eodem Baronio vocari annus Augusti quadragessimus secundus. Quippe à Kalendis Ianuarijs annum auspicabantur Romani, & loquendum est, vt multi, monente prouerbio. Deinde, nisi vehementer fallar, repugnat etiam ipsi, quod est de anno Urbis cōditæ in Martyrologio Romano, ab eodem quoque Baronio Notis illustrato. Nam vt audiuius, dicit Martyrologium, *CHRISTVM natum anno ab Vrbe condita septingentesimo quinquagesimo secundo*. Iam verò Consules à Baronio positi, sicut secundum veterem supputationem ab Holoandro & alijs in tabulas digestam, & multis annis approbatam, adscribuntur anno Urbis septingentesimo quinquagesimo primo, ita secundum correctiorem Fastorum rationem, à Sigonio, Contio, & alijs traditam, ponuntur hi Consules tantum anno Urbis septingentesimo quinquagesimo; atque ita nullo modo, quinquagesimo secundo.

Vehementer pro se vrget Baronius illa verba D. Ignatii, in epistola ad Trallianos: καὶ τοῖς δεκάδαις ἐτῶν πολιτευσάμενος ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννη: quæ ille sic vertit: *Et expletis tribus annorum decadibus baptizatus est à Ioanne*: quasi Christus baptizatus sit anno tricesimo completo, & tricesimo primo ineunte. Sed verbū illud πολιτευσάμενος potest & sic accipi, vt tantum sit sensus; *Cum Christus per tres decades iam politiam & œconomiam Patris administrasset*. Et certè, si quis harum subtilitatum seu difficultatum ignarus interrogetur, quid sibi velint illa verba Lucae 3. cap. ad quæ Ignatius alludit, *Anno quinto decimo Tiberij Caesaris & ipse IESVS erat incipiens quasi annorum triginta*; prorsus respondebit, annum decimum quintum Tiberij esse annum *CHRISTI* tricesimum, & non tricesimum primum; quod contendit Baronius. Denique argumento illi alteri præcipuo, cui innititur, à traditione Romanæ Ecclesiæ desumpto, & ex V. Beda & alijs, vt videtur, stabilito, opponimus, ne prolixiores simus, testimonium eiusdem Ecclesiæ ex Martyrologio Romano, de anno Urbis iam recitatum: quod nullo modo, vti ostendimus, sententiæ Baronij potest accommodari.

Soluuntur
difficul-
tates, cir-
ca annū
Christi
natalem
moueri
solitæ.

Atque hæc quidem pluribus, quàm instituti mei ratio alioqui permetteret. Sed dolebat, quod supputationes annorum, ab Onufrio satis rectè constitutæ, imò & ab ipso Baronio olim in Notationibus ad Martyrologium Romanum receptæ & approbatæ, hoc modo rursus velut in dubium reuocarentur.

At nunc etiam alia expediamus. Et primum quidem, quod Lucas Euangelista cap. 2. dicit; Christo iam iam nascituro, descriptionem factam sub Praside Syriæ Cyrino, seu Quirino; à nonnullis impugnatur, ex Iosepho, lib. 17. Antiquitat. cap. ultimo & libro sequenti, vbi censum Quirini multis annis postea constituit. Et alibi etiam satis indicat, Sentium Saturninum toto hoc tempore Syriæ præfuisse. Quod & Tertullianus sensisse videtur, lib. 4. aduersus Marcionem cap. 19. Sed breuiter ad hanc quæstionem respondens doctissi-

mus,

mus vir *Iac. Pamelius*, in Notationibus suis ad locum illum *Tertulliani*, dicit *Cyrium* seu *Quirinum* per *Sentium Saturninum* tunc egisse censum; *Iosephum* verò intelligendum esse de censu alio postea adhuc semel per eundem *Quirinum* factò. Neque id mirum. Nam annis quinque ante *Christum* natum, *Balbo* & *Antistio* Consulibus, *C. Cæsarem* adolescentē, *Augusti* filium adoptiū, dato ei rectore *P. Sulpicio Quirino*, toti *Orienti* fuisse præpositum, *Tacitus* lib. 3. *Annal.* irrefragabilis testis est. Interim & nouus quidam modus census seu descriptionis tunc fuisse significatur, cū dicitur *hæc descriptio prima*. Nempe *Iudæam* dudum antea, & sæpius fuisse censam, præter *Iosephum*, etiam *Dio.* lib. 30, adserit. *Baronius* etiam pluribus hæc disputat, sed hæc videntur sufficere.

*Rerum
Hispania
lib. 6, c. 26*

IOANNES MARIANA, SOCIUS,

De annorum varia ratione.

III. ANNVM Sol ambitu facit *Zodiaci* signa percurrentes, diebus trecentis sexaginta quinque & quadrante: mensē Luna auctu, senio; labore describit, idem spatium circumagens diebus viginti nouem, horis duodecim. Tempus in annos tribuere receptum est omnium gentium more, annum in menses. Vnde vniuersa difficultas existit, quoniam *Lunæ* & *Solis* conuersiones, multum inter se discrepantes, exæquare dierum numero, promptum non est: quamuis multis ingenijs & temporibus in eā inquisitione consumtis.

*Annorū
ratio apud
Roma-
nos anti-
quissimos*

Annū antiquissimi *Romani* ad *Solis* numerum, lationesque accomodarunt, variā inconstantiq̃ue ratione in decem menses explicatum: è quibus sex tricenū essent dierum, quattuor tricenis & singulis complerentur, *Martius*, *Maius*, *Quintilis*, *October*: totus annus diebus quattuor & trecentis descriptus erat. Principium, mensis *Martius*, vti aliorum mensium nomina indicio sunt, *Quintilis*, *Sextilis*, consequentium. Rudi sæculo, ingenijsque nulla eruditione expolitis, in quæ incommoda incurreretur, non considerabant, æstatis ferias in hiemem verti, veris in autumnum: quæ maxima perturbatio est.

*Apud A-
rabes &
Sarace-
nos.*

Arabes, vnde gens *Mahumetana* hausit, annis describendis ad *Lunæ* tantum conuersiones respexerunt, duodecies per signa *Zodiaci* circumacta. Vnde duodecim menses conflati; sex, dierum viginti nouem, triginta sex, alij: vniuersus annus diebus trecentis quinquaginta quattuor descriptus. Quod institutum inter *Romanos* Reges *Numa Pompilius* imitatus est, ad antiquam

*Apud Ro-
manos,
æuo Nu-
mæ Pom-
piliij.*

anni rationem quinquaginta diebus adiectis, geminoque mense *Ianuario*, atque *Februario*. Sed eueniebat longiori quidem quàm antea tempore, certissimo tamen, vt frigus æstiuis mensibus, calor hiemalibus proueniret. In quod incommodum vt gens *Maurica* incurrat, necesse est, antiquo rudiq̃ue instituto ad hanc ætatem mordicè retento. Nam ceteris cura fuit omnisque labor, *Lunæ* *Solis*que conuersiones, exæquato dierum numero, inter ipsas

com-

comparare : vnde omnis inconstantia varietasque corrigeretur, magno ingeniorum labore, successu impari.

Græci octavo quoque anno euoluto, dies nonaginta, in tres menses tributos, effluere sinebant. Idem eorum exemplo fecere posteriores *Romani*, paucis tantummodo commutatis. *Hebræi* & *Aegyptij*, vti erant caelestium rerum omnium præ ceteris cognitione præstantes, hanc speciem emendationis, quam *Intercalationem* Latini vocarunt, prudentius excogitarunt; annis nouemdecim, quo spatio omnis Lunæ conuersionis varietas consumitur, septem menses certis interuallis intercalantes. **IULIUS CAESAR**, Romanâ Republicâ oppressâ, ad aliquam suæ prouidentiae partem pertinere iudicauit, temporum rationem, quæ nimium inter Romanos perturbata erat, acriori studio emendare. *Sofigenes* Mathematicus rerum caelestium peritissimus, & *Marcus Fabius* Scriba rerum Romanarum in consilium adhibiti. Iis adiutoribus annus quidem, ad Solis numerum, trecentis sexaginta quinque diebus & quadrante descriptus est: eoque singulis quattuor annis dies vnus consumitur, ad sextum Kalend. Martij, quem ob id *Bissexturnum* nominarunt. Lunæ ratio atque inconstantia omnis * *Aureo numero* comprehensa est: quem ab unitate procedentem vsque ad nouemdecim, Kalendario Romano adiecerunt, decem & nouem annis septem Lunas, *Ægyptiorum* instituto, intercalantes. Ratio tunc commodissima visa est, vt certus temporum status perseveraret: sed progressu temporis, ob quasdam minutias, non satis in describenda anni ratione consideratas, deprehensum, neutram rationem cum Solis numero conuenire. Itaque gens Christiana, quæ ex Iul. Cæsaris imitatione, quo ad stativas quidem ferias, Solarem, quo ad conceptiuas autem Lunarem annum sequebatur, se multum à proposito aberrare deprehendit; neque anni initium in idem tempus incidere, neque Aureo numero, quâ causâ institutus erat, Lunæ exortum designari deprehendique. Eoque **GREGORIUS XIII. Pont. Max.** salutis anno millesimo quingentesimo octogesimo secundo, vtrumque errorem correxit, Aureo numero expuncto, detractoque è Kalendario, atque in eius locum maiori numero substituto, quem * *Epactas* nominauit. Præterea ex mense Octobri ineunte decem dies detracti eo quidem anno sunt: quò anni solaris initium ad competentem, à veteribusque descriptam sedem reuocaretur; quam ne deinceps mutaret, Bissexti intercalatione, certis intervallis omittenda, prudenter excogitatum, atque prouisum.

Ceterum Mauri ab æno Mahumetis (qui prauæ superstitionis conditor, felicibus armis, Heraclij Imp. ignauia, Damasci, quæ Syriæ vrbs est nobilissima, imperium gentis arripuit, regiaque insignia sumsit) annos computant *Egræ*, quod Arabibus nomen expeditionem significat. Quo id salutis anno contigerit, auctores variant, neque in colligendo consequentium annorum numero, opinionibus conueniunt. In promptu causâ est; quò annum Mauri, vt paullo ante dictum est, vndecim diebus & quadrante minorem nostro anno faciant. Quod plerique scriptores non considerantes, eius com-

Apud
Græcos.
Romanos poste-
riores.
Hebræos
& Ægyptios.

Romanos, tem-
pore I.
Cæsaris.

* De eo
vide pro-
legomena
ad Breuiari-
um Rom.

Apud
Christia-
nos.

Gregorij
XIII. Pont.
Max. aucto-
re an. 1582.

* De ijs
vide prole-
gomena
Breuiarij
Rom. &
librum,
De noua

ratione
restituendi
Kalendarij
Rom.

Egræ ra-
tio apud
Mauros,
Arabes &
Turcas.

Anni A-
rabum
minores
nostri.

Incipit ea
an. 622.

Is libel-
lus, De an-
nis Arabū
ut & alter
De die &
anno mor-
tis Christi
exstat in-
ter Tracta-
tus VII ad
Paullū V.

putationis initium non vno loco designarunt; ab anno salutis quingentesimo nonagesimo secundo vsque ad annum sexcentessimū vicesimū septimū, mirabili ac pudendā varietate, inerrantes. Cuius discrepantiæ eam existisse causam arbitror; quòd alijs atque alijs temporibus annos Arabum cognoscentes, neque considerantes eos annos minores nostris esse, retrò conuersâ ratione, diuersa numerandi principia designarunt, posteriores priora. Nobis in tantâ varietate, quid potissimū sequeremur, in ambiguo diu fuit. Id tamen verisimile maximè videtur, Arabum computationem incohantem esse salutis anno sexcentesimo vicesimo secundo, Idibus Iulij, die Iouis; vti Annales Toletani testantur, ante annos trecentos confecti. Quod re cum Iudæis & Mauris deinde communicatâ, * libello dicato, certâ ratione conuicimus. Consentiant lapidum inscriptiones, & incorrupta verustatis monumenta. Quamuis Roderico Ximeno, Præsule Toletano, & Isidoro Pacensi discrepantibus, atque eius computationis initium salutis anno sexcentesimo octauo decimo designantibus, hoc est, septimo Heraclij Imperatoris anno: plerisque, in quo maior peruersio est atque confusio, vtriusque nationis annos exæquantibus; quod fieri non debuit.

DE ERÆ RATIONE, APVD HISPANOS.

Mariana
rerum
Hisp. lib. 3
cap. 24.

Era inci-
pit anno
Vrbis
con. 714.

Christi
annus 1.
fuit Eræ
39.

Bello Perusino confecto, cum Triumuiros inter Octavianum Augustum, M. Antonium & M. Lepidum, prouinciarum facta esset partitio, anno ab Vrbe condita septingentesimo quarto decimo; Hispania omnis in Octavianius ditionemque concessit, Coss. Cn. Domitio Caluino, & C. Asinio Pollione. Quo ex anno Hispani cœperunt annorum numerum & computationem incohare, eam quam *Eræ Domini*, aut *Eræ Cæsaris* dicere consueuerunt, tum in historia, actionum formulis, atque priscis conuentuum ecclesiasticorum actis, tum priuatim in sermone familiari. Adiunguntur nonnumquam anni à CHRISTI ortu salutati, octo & triginta annorum à priori computandi ratione intervallo discrepantes, paucioresque. Ita annus CHRISTI primus, *Eræ Cæsaris* nonus & tricesimus fuit. Nam quòd Ioannes Margarinus, Gerundensis Antistes, sex & viginti annis tantum ante CHRISTI ortum Eræ Cæsaris auspicator, in eo quid secutus fuerit, facilius est conijcere, quàm certa aliqua ratione pronunciare: cum aliorum omnium opinio resistat. Et fortè Ægyptiorum computationem, de qua mox sermo recurret, cum Hispanica confudit; similitudine falsus, quoniam ea etiam gens ab Augusti imperio annos numerare cœpit. Huius supputationis & causam & nomen declarare promptum non est, in tanta sententiarum & iudiciorum hac de re varietate. Auctores numero & auctoritate potiores, & doctrinæ opinione clari, atque in hoc numero Dion, hoc ipso anno affirmant, post bellum Perusinum. L. Antonio deuicto, M. Antonij fratre, nouam prouinciarum partitionem inter Triumuiros factam, & oppressâ penitus, atque conuulsâ Romanæ Reipublicæ libertate, Hispaniæ imperium M. Lepido collega concedente, cui in priori partitione obuenerat, Octauio Cæsari celsisse, Lepido

Afri-

Africam. Vnde quod *Antiochenos* secutos fuisse memorie proditum est, idemque *Aegyptios*, sublatâ post vndecim annos Cleopatrá, vsurpassé, vt ab Augusti imperio annorum numerum, & rationem incoharent; idem sibi faciendum esse iudicauit Hispania, pro ingenio mortalium, noui Principis obsequio delinita, & in assentationem effusa. Hæc de Hispanicæ computationis initio.

Antiochenorum & Aegyptiorum ratio supputandi.

De ERA voce pauca. Era *Lucillio* & *Ciceroni* ea capita rationarij sunt, vnde dati & accepti vniuersa summa conflatur. Inde traducta vox est ad librorum capita, & legum numerum designandum: quod in *Isidori* libris & Gothicis legibus non vno loco factitatum obseruamus. Ab hoc initio extensâ amplius eius vocis significatione, summam quamque rationem temporis, atque adeo promiscuè tempus quodcumque, numerumque Era nomine designare, atque intelligere cœperunt homines præsertim Hispani, tum Latino sermone, tum maximè vulgari, quæ ex Romana proculdubiò nominis argumento, atque ex vocum affinitate certissima coniectura manauit. *Hildericus* etiam *Gallus*, æqualis *Isidoro*, *Eras dierum* dixit, pro numeris dierum; & inter astrologos Eras nonnulli vocarunt tempora seu fundamenta illa & positionem astrorum (vnde rationes temporum deriuantur) ad quæ cælestium corporum motus reuocantur, dirigunturque. Errant ergo, quicumque ex *Isidori* testimonio atque auctoritate, qui ceteros in errorem induxit, Eram putarunt ab ære dictam; quòd eo anno, vnde tota hæc supputatio incohatur, *Cæsar Augustus* primùm tota Romana ditione tributum imperasset, cunctis mortalibus relatis in ærarios. Nam neque scribendæ eius vocis ratio cum ea notatione consentit, neque eo anno, vnde Eram Cæsaris incohamus, nouum vectigal imperatum prouincijs inuenimus. Sanè hæc supputandi ratio, anno salutis millesimo trecentesimo octogesimo tertio *Segobia*, vbi conuētus Principum habitus sunt, *Ioanne* eius nomine primo Castellæ Rege, antiquata est, atque ad CHRISTI ortū reuocata. Quod^a paullò ante fecerant *Valentini*, *Lusitani*^b non multò post imitati sunt, exemplo aliarum prouinciarum; vti *Iustiniani* Imperatoris ætate *Dionysius* Abbas Romanus, sublati alijs supputandi rationibus, excogitasse primus, atque inuexisse in Rempublicam Christianam memoratur.

Era quid significet;

Era non est dicta ab ære.

An. 1333

1358.

1415.

A V B E R T V S M I R Æ V S

LECTORI S. D.

IV. **V**T apud alias gentes, sic & apud Belgas varia computandi atque incohendi annos ratio fuit. Alij enim à die natali I E S V C H R I S T I, seu solstitio hiberno, Bruma Latinis; nonnulli à Kalendis Ianuarijs; alij à verno æquinoctio, seu Annuntiationis angelicæ die; alij denique à Paschate anni initium ducebant. Brabanti nostri, Flandri, Cameracenses alijque, ad annum usque millesimum quingentesimum septuagesimum septimum more Ecclesiæ Gallicanæ, epocham in Paschate collocarunt: quæ cõputandi ratio diplomate regio tunc antiquata est, commodiorque inducta, à Kalendis Ianuarijs principio numerandi facta. Quod quidem commercijs aliarum nationum, & Christiani orbis consensui prudenter atque utiliter est datum. Ceterum Eburones, quos Leodicenses nominamus, hodieque à die natali Salvatoris initium computandi sumunt. Itaque non est, quòd discrepantes nostratum subinde chronographorum sententias quispiam miretur, cum anno quidam, alij biennio invicem discedunt. Causa in promptu est; quòd non ab eodem omnes pũcto siue temporis momento annum incohent. Lambertus certè Scafna burgensis, & cum eo plerique Germanorum chronographi, ab ortu C H R I S T I; Christianus Massæus, Franciscus Haræus alijque ab eisdem Circumcisione, seu Kalendis Ianuarijs; Iacobus Meyerus & alij rerum Flandricarum scriptores non pauci, à Paschate exordiuntur.

Quod ad annum C H R I S T I natalem attinet; cum Eusebio, Epiphanio, Orosio, Onufrio, Pontaco, Mariana, Haræo, Ios. Scaligero, Abrah. Bucholzero, alijque sic statuendum videtur; C H R I S T V M, Dei filium, natum esse VIII. Kal. Ianuarij, numero Eusebiano, siue anno ab ortu Abrahami MMXV. Olympiadis CXCIV. anno tertio, anno ab Urbe condita septingentesimo quinquagesimo secundo; Augusti imperij anno quadragesimo secundo; Octaviano Augusto XIII. & M. Plautio Silvano Consulibus. *Lib. 1. c. 1.* Orosium, fidum Eusebij asseclam, libet audire: *Sunt, inquit, ab Adam primo homine, usque ad Ninum magnum, ut dicunt, Regem, quando natus est Abraham, anni MMMCLXXXIV. qui ab omnibus historiographis vel omissi vel ignerati sunt. A Nino autem vel Abraham, usque ad Cæsarem Augustum, id est usque ad natiuitatem C H R I S T I, quæ fuit anno imperij Cæsaris XLII. cum, facta pace cum Partbis, Iani portæ clausæ sunt, & bella toto orbe cesserunt, anni duo millia XV. Idem alibi disertè testatur C H R I S T V M natum anno Urbis DCCLII.*

Annum porrò à Christo nato primum Haræus, Scaliger, Bucholzerus alijque statuunt annum imperij Augusti quadragesimum tertium: à Kalendis nimirum Ianuarijs ordientes, quibus C H R I S T V S est circumcissus, & Consules creati Cossus Cornelius Lentulus, & L. Calpurnius Piso. Manuscripti

scripti tamen codices, Aquicinctinus, Ortelianus & Lipsianus, ad quos Eusebij chronicon comparauimus; Arnaldus item Pontacus & alij, notam primi * anni Christiani quadragesimo secundo Augusti anno præfigunt: quod & nos fecimus, ne quid temerè, contra fidem mss. exemplarium, mutaremus. * Pontacum quidem & hoc, quod alibi allegat, fortasse mouit; quòd alio- ^{* In Notis ad Eusebij chronicon, ad an. 307.} qui annus XX. Constantini non fuisset annus Christi CCCXXIX. nec prodissent anni CCCLXXXI. à Christo vsque ad annum XIV. Valentis. Vt ut sit, longè certior mihi ratio videtur, per Consules (quorum annuus erat magistratus, atque à Kalendis Ianuarijs initium ducens) quàm per Imperatores, annos Christi, primis præsertim sæculis, constituendi. Anni namque Imperatorum, ut pleni semper aut rotundi non sunt, & variè à varijs enumerantur, magnam in numeris Christianis, Eusebij chronico apponendis, confusionem adferunt. Sed de his rebus alibi fortasse commodior erit dicendi locus. Interea, benigne Lector, huic nostro conatui faue, & vale.

F I N I S.

EVSEBII CHRONICON.

DOMINI. ROMANORVM.

IUDÆORVM.

1.	XLII.	E RTVLLIANVS in eo libro, quem contra Iudæos scripsit, adfirmat CHRISTVM XLI. anno Augusti natū, & XV. Tiberij esse passum.	XXXII.
2.	XLIII.		XXXIII.

^a IESVS CHRISTVS, filius Dei, in Bethleem Iudæ nascitur.

^a Hoc loco in mss. Aquic. Lips. & Ortel. XLII. Augusti, Christi vero I. annus notatur.

Quirinus, ex consilio Senatus, in Iudæam missus, census hominum possessionumque describit.

CXCV. OLYMP.

Colliguntur omnes ab Abraham, vsque ad natiuitatem CHRISTI, anni MMXV.

3. ^b XLIIII.

C. Cæsar amicitiam cum Parthis facit.

XXXIIII.

^c Sextius Pythagoricus Philosophus agnoscitur.

^c In citatis mss. notatur hoc loco XLIV. Augusti annus, De Sextio Lips. ad Seneca epist. 59.

Augustus Tiberium & Agrippam in filios adoptauit.

4. XLV.

Iudas Galilæus ad rebellandum Iudæos cohortatur.

XXXV.

^d Herodes, cum CHRISTI natiuitatem Magorū indicio cognouisset, vniuersos Bethleem paruulos iussit interfici.

^d Hic XLV. in ijsdem mss. & sic ferè deinceps.

5. XLVI.

Herodes morbo intercutis aquæ, & scatenibus toto corpore vermibus, miserabiliter & dignè moritur.

XXXVI.

Asinius

MMXX. 6. XLVII. | Asinius Pollio, Orator & consularis, qui de Dalmatis triumpharat, LXXX. ætatis suæ anno, in villa Tusculana moritur. | XXXVII. Iudæorum Dux ARCHELAVS ann. IX.

CXCVI. OLYMP.

7. XLVIII. | In Herodis locum ARCHELAVS ab Augusto substituitur, & Tetrarchæ fiunt quattuor fratres eius, HERODES, ANTIPATER, * LYSIAS & PHILIPPVS. | I. * Lyfania.

8. XLIX. | Fames Romæ ita ingēs facta, ut quinque modij venderentur denarijs XXVIII. Philistio Mimographus, natione Magnesianus, Romæ clarus habetur. | II.

9. L. | Tiberius Cæsar Dalmatas Sarmatasque in Romanam redigit potestatem. | III.

10. LI. | Athenodorus Tarsensis, Stoicus Philosophus, & M. Verrius Flaccus, Grammaticus, insignes habentur. | IV.

CXCVII. OLYMP.

11. LII. | Athenienses, res novas contra Romanos molientes opprimuntur, auctoribus seditionis occisis. | V.

12. LIII. | Messalla Corvinus, Orator, ante biennium quàm moreretur, ita memoriam ac sensum amisit, ut vix pauca verba coniungeret, & ad extremum ulcere sibi circa sacram spinam nato, inedia se confecit, anno ætatis LXXII. | VI.

13. LIIII. | VII.

14. LV. | VIII.

CXCVIII. OLYMP.

* Sic omnes mei mss.
etque Pontacus.

15. LVI. | Augustus, cum Tiberio filio suo, censum Romæ agitans, iuuenit hominum nonagies tercentena & * LXX. millia. | IX.

Seneca, clarus habetur.

Arche

		Archelaus, nono anno regni sui, in Viennam, urbem Galliae, relegatur.	<i>Judaorum principatum tenet HE-</i>
		Defectio Solis facta, & Augustus * LXXVI. ætatis suæ anno Atellæ in Campania moritur, sepeliturque Romæ in Campo Martio.	<i>RODES Tetrarcha</i>
		Romanorum III. regnavit TIBERIVS ann. XXIII.	<i>ann. XXIV.</i>
MMXXX.	16. I.	Caius Asinius Gallus, Orator, Asinij Pollio-	I. <i>In mss. Aquic. Lip. & Oritel.</i>
	17. II.	nis filius, cuius etiam Virgilius meminit, diris	II. <i>annus Chri</i>
	18. III.	à Tiberio supplicij enecatur.	III. <i>sti 16. hoc loco expresse no</i>
		Liuius Historiographus Patauij moritur.	<i>tatur. Idem est Arnaldo Pötaco, Vafatenfi Epi- scopo. Iosepho autem Scaligero est an. 15.</i>

CXCIX. OLYMP.

		Ouidius Poëta in exilio diem obiit, & iuxta opidum Tomos sepelitur.	
19.	IV.	Germanicus Cæsar de * Parthis triumphavit.	IIII.
		Tredecim vrbes terræ motu conciderunt, Ephesus, Magnesia, Sardis, Mosthene, Æge,	* <i>Scaligero, Chattis.</i>
20.	V.	Hierocæsarea, Philadelphia, Tmolus, Temnus, Cumæ, Myrina, Apollonia, Dia Hyrcania.	V.
21.	VI.	Fenestella, historiæ scriptor & carminum, septuagenarius moritur sepeliturque Cumis.	VI.
22.	VII.	Tiberius multos Reges, ad se per blandimenta euocatos, numquam remisit; in quibus & Archelaum Cappadocem: cuius regno in prouinciam verso, Mazacam nobilissimam ciuitatem Cæsaream appellari iussit.	VII.

CC. OLYMP.

	23. VIII.	Pompeij theatrum incensum.	VIII.
	24. VIIII.	Tiberius Drusum consortem regni facit.	VIIII.
	25. X.		X.
MMXL.	26. XI.	Drusus Cæsar veneno perit.	XI.
		* Q. Haterius, promptus & popularis Orator, vsque ad XC. prope annos in summo honore consenescit.	* <i>Tacitus l. 4. Annal.</i>
		Sæuius Plautus, corrupti filij reus, semet in iudicio interficit.	

CCI. O L Y M P.

27. XII. Philippus Tetrarcha Paneadem, in qua plurimas ædes construxerat, Cæsaream Philippi vocavit, & Iuliadem aliam ciuitatem.

28. XIII. * Pilatus, Procurator Iudææ à Tiberio mittitur.

29. XIV. * Tacitus lib. 4. Annal. * Votienus Montanus Narbonensis, Orator in ale aribus insulis moritur, illuc à Tiberio relegatus.

30. XV. Herodes Tiberiadem condidit, & Liuiadem. IOANNES, filius Zachariæ in deserto iuxta Iordanem fluuium, prædicās CHRISTVM filium Dei in medio eorum adesse testatur.

* Vide Baron. in Annal.

* Ipse quoque Dominus IESVS CHRISTVS hinc in populos salutarem viam annuntiat, signis atque virtutibus vera comprobans esse, quæ diceret.

Computantur in præsentem annum, id est XV. Tiberij Cæsaris,

A secundo anno instaurationis templi, quæ facta est sub altero anno Darij, Regis Persarum, anni DXLVIII.

A Salomone autem & prima ædificatione templi, anni MLX.

A Mose & egressu Israelis ex Ægypto, anni * mille quingenti viginti nouem.

Ab Abraham & regno Nini & Semiramidis, anni duo millia quadraginta quattuor.

A diluuiio vsque ad Abraham, anni * DCC CCXLIII.

Ab Adam vsque ad diluuium MMCCXLII.

* In alijs mss & apud Pontacum MDXXXIX. Scaligero, MDXXXVIII.

XIII. ^a In mss. XIV. Aquic. Lips. & Ortel. & apud Pontacum est annus XV. & sic deinceps. Scaliger verò, cū nostro codice ms. Ammandino hic vt & alibi non raro cōsentit.

* In alijs mss. item Pontaco & Scaligero DCCCCII.

^a Beda, Marinus, Ado, Contradus, aliique diserte tradunt, Eusebium hæc referre ad 26. an. Tiberij.

PRINCIPIUM CCII. O L Y M P.

LXXXI. IOBELEI, secūdum Hebræos.

31. XVI. IESVS CHRISTVS, filius Dei, salutarem cunctis prædicans viam, miracula, quæ in Euangelij scripta sunt, facit.

32. XVII. IESVS CHRISTVS, filius Dei, discipulos suos diuinis imbuens sacramentis, vt vniuersis gētibus conuersionē ad Deū nuntient, imperat.

XVI.

XVII.

33. XVIII. IESVS CHRISTVS, secundum prophetias, quæ XVIII.

de eo fuerant prælocutæ, ad passionem venit, anno Tiberij XVIII. Quo tempore etiam in alijs ethnicorum commentarijs hæc ad verbum

34. XIX.

scripta reperimus: *Solis facta defectio: Bithynia terramotu coccussa, & in vrbe Nicæa ædes plurimæ corruerunt.* Quæ omnia his congruunt, quæ in passione Saluatoris acciderant. Scribit verò super his & * Phlegon, qui Olympiadarum egregius supputator est, in XIII. libro ita dicens: *Quarto autem anno CCII. Olympiadis, magna & excellens inter omnes, quæ ante eam acciderant, defectio Solis facta: dies horâ sextâ ita in tenebrosam noctem versus, ut stellæ in celo visæ sint, terræque motus in Bithynia, Nicænæ vrbis multas ædes subuerterit.* Hæc supradictus vir.

XIX.

* De quo Photius in Bibliotheca, & Andr. Schottus in Notis ad eandem.

* Baronium consule in Annal, & Pontacum hoc loco.

* Argumentum autem huius rei, quod Saluator isto anno passus sit, Euangelium præbet Iohannis; in quo scribit, post XV. annum Tiberij Cæsaris, tribus annis Dominum prædicasse.

Iosephus etiam, vernaculus Iudæorum scriptor, circa hæc tempora, die Pentecostes, sacerdotes primum commotionem locorum, & quosdam sonitus sensisse testatur: deinde ex adyto templi repentinam subito erupisse vocem dicentium: * **TRANSMIGREMVS EX HIS SEDIBVS.**

* Lege Tacitum l. 5. hist. Iosephum l. 6. c. 31. & Hieronymum non vno loco.

Scribit autem supradictus vir, quod eodem anno Pilatus Præses, secreto noctis, imagines Cæsaris in templo statuerit, & hæc prima seditionis & turbarum Iudæis causa extiterit.

* Ecclesiæ Hierosolymorum primus Episcopus ab Apostolis ordinatur IACOBVS, frater Domini.

* In ceteris mss. codicibus hic notatur XIX. Tiberij annus. Sic & Scaligero.

Ex hoc loco considerandum, quantæ deinceps calamitates Iudæorum gentem oppresserint.

* Tacitus 4. Annal. & Lips. ibidem.

* Cassius Seuerus, Orator egregius, qui Quintianum illud * prouerbium luserat, XXV. exilij sui anno, in summa inopia moritur, vix panno verenda contectus.

* Scaligero, prouerbium.

CCIII. O L Y M P.

* Sic & in ceteris mss.
Pontaco *Corbanam*,
Scaligero *Corban*.

35. XX. Pilatus post supradictam seditionem, quæ ob Cæsaris imagines fuerat concitata, sacrum thesaurum, quem * Corbanan Iudæi vocant, in aquæ ductum Hierosolymorum expendens, secundæ seditionis præbuit semina.
- MML. 36. XXI. Seianus, Præfectus Tiberij, qui apud eum plurimum poterat, instantissimè cohortatur, ut gentem Iudæorum deleat. Philo meminit in libro Legationis secundo.
- Perfius Flaccus, Satyricus Poëta, Volaterræ nascitur.
37. XXII. Agrippa, filius Herodis Regis, accusator Herodis Tetrarchæ, Romam profectus, à Tiberio in vincula conijcitur.
38. XXIII. Pilato de Christianorū dogmate ad Tiberiū referente, Tiberius retulit ad Senatum, ut inter cetera sacra reciperetur. Verū cum ex consulto Patrum, Christianos eliminari Vrbe placuisset, Tiberius per edictum accusatoribus Christianorum comminatus est mortem. Scribit Tertullianus in Apologetico.
- Multi Senatorum & Equitum Romanorum interfecti.
- Tiberius in Campania moritur.

CCIII. O L Y M P.

- Romanorum IV. CAIVS regnavit annis III. mensibus X.
39. * I. Caius Cæsar, cognomento Caligula, Agrippam vinculis liberatum, Regem Iudææ facit.
- * In mss. Aquic. Lips. & Ort. est annus CHRISTI 39. Idem Pontaco. At Scaligero est 38.
- Caius semetipsum in Deos refert.
- Flaccus Aulius, Præfectus Ægypti, multis Iudæos calamitatibus premit: consentiente Alexandria populo, & crebris aduersum eos clamoribus personante. Synagogas quoque eorum imaginibus, statuis, aris & victimis polluit.
40. II. Refert Philo in eo libro, qui Flaccus inscribitur.
- XXIV. Iudæorum Princeps AGRIPPA ann. VII.

- tur, hæc omnia se præfente gesta; ob quæ etiam legationem ad Caium Cæsarem ipse susceperit.
41. III. Passienus filius fraude heredis suæ necatur. Caius Memmij Reguli uxorem duxit, impellens eum, ut uxoris suæ patrem esse se scriberet. Pontius Pilatus, in multas incidens calamitates, propria se manu interficit. Scribunt Romanorum historiae.
- Caius Petronio, Præfecto Syriæ, præcepit, ut in Hierosolymis statuam suam sub nomine Iouis Opt. Max. poneret.
- Toto orbe Romano, sicut Philo scribit, & Iosephus, in synagogis Iudæorum, statuæ & imagines & aræ Caij Cæsaris consecratæ.
42. IV. Plurimi nobilium interfecti à Caio. Caius sorores suas, quibus stuprum intulerat, insularum exilio condemnat. Caius omnes exules iussit interfici. Caius à protectoribus suis occiditur in palatio, anno ætatis vicesimo nono.
- Romanorum V. CLAUDIUS regnavit annis XIII. mens. VII. dieb. XXVIII.

* Lips. ad Tacitum.

II.

III.

CCV. OLYMP.

43. I. Iste est Claudius patruus Drusi, qui apud Moguntiacum monumentum habet.
44. II. P E T R U S Apostolus, cum primus Antiochenam Ecclesiam fundasset, Romæ * mittitur: ubi Evangelium prædicās XXV. annis eiusdem Urbis Episcopus perseverat.
- MARCUS Evangelista, interpret Petri, AEGYPTO & Alexandria Christum adnuntiat.
45. III. Primus Antiochiæ Episcopus ordinatur EVODIVS.
- MMLX. 46. III. Agrippa Rex Iudæorum, annos VII. imperans, moritur. Post quem filius suus AGRIPPA à Claudio substituitur in regnum.
- Prophetia Agabi, qua in Actis Apostolorum famem in toto orbe futuram dixerat, sub Claudio explatur.

III.

* Serarius hist. Mogunt. l. 1. c. 19

V.

* proficiscitur. Vide Pontacum hoc loco, & Baron.

VI.

VII.

Iudæorum

Rex

AGRIPPA

ann. XXVI.

Claudio

* In mss. Aquic. Lips. & Ortel. est annus CHRISTI 43. idem Pontaco. at Scaligero 42.

* *Lipsum in Notis
ad Agricola vitam
& Pontacii consule.*

Claudius de Britannis triumphauit, & Orca-
das insulas Romano adiecit imperio.

Domitius Afer Nemausensis clarus Orator
habetur; qui postea, Nerone regnante, ex cibi
redundantia in cæna moritur.

Clodius Quirinalis Rhetor Arelatensis Ro-
mæ insignissimè docet.

Inter Theram & Therasiam exorta est insu-
la, habens stadia XXX.

CCVI. OLYMP.

47. * *Sic & in mss. ceteris. Pon-
taco & Scaligero, LXVIII.*

V.

Descriptione Romæ factâ sub Claudio, in-
uenta sunt ciuium Romanorum * LXIX. cente-
na & LXIV. millia.

Thracia huc vsque regnata in prouinciam
redigitur.

48.

VI.

Sub Procuratore Iudææ Cumano, in diebus
Azymorum, tanta est Hierosolymis orta sedi-
tio, vt in portarum exitu, populo corruente,

49.

VII.

XXX. millia Iudæorum perierint.

50.

VIII.

Palæmon Vicetinus insignis Grammaticus
Romæ habetur: qui quondam interrogatus,
quid inter stillam & guttam interesset, *Gutta,*
inquit, *stat; Stilla cadit.*

Marcus Antonius Liberalis Latinus Rhetor
grauissimas inimicitias cum Palæmone exercet.

CCVII. OLYMP.

51.

IX.

Fame factâ in Græcia, modius sex drachmis
venundatus est.

52.

X.

Magna fames Romæ.

53.

XI.

Claudius Felicem Procuratorem Iudææ mit-
tit, apud quem Paullus Apostolus accusatus, in

54.

XII.

defensionem sui perorat.

Sub

CCVIII. OLYMP.

55. XIII. Sub Felice Procuratore Iudææ exstiterunt IX. multi, qui populum sua persuasione deciperent: in quibus & Aegyptius quidam pseudopropheta fuit; qui plurimos sibi adfocians, in ipso magnarum rerum conatu, per exercitum Felicis opprimitur. Scribit Iosephus consentanea Apostolorum Actibus, in quibus Paulo dicitur à Tribuno: *Nonne tu es Aegyptius, qui ante hos dies concitasti & eduxisti in desertum IV. millia virorum?*

MMLXX. 56. XIV. Claudius moritur in palatio, anno ætatis X. LXIV.

Romanorum VI. regnavit NERO ann. XIII. mensibus VII. dieb. XXVIII.

57. * I. Huius auunculus fuit Caius Caligula. XI.

* In mss. Aquic. Lips. & Ortel. est annus Christi 57. Idem Pontaco, at Scaligero 56.

Felice regente Iudæam, seditio in Cæsarea Palæstinæ orta magnam Iudæorum multitudinem perdidit.

58. II. XII.

Festus succedit Felici: apud quem præsentem Agrippa Rege, Paullus Apostolus religionis suæ rationem exponens, vinctus Romam mittitur.

CCIX. OLYMP.

59. III. Probus Berytius eruditissimus Grammaticorum Romæ agnoscitur. XIII.

* Sic præter Aman-
dinum &
codex Ori.

60. IV. Statius * Vrsulus Tolosensis celeberrimè in Gallia Rhetoricam docuit. XIV.

Quibus
suffragatur
Suetonius.

61. V. Terræ motus Romæ, & Solis defectio. XV.

62. VI. Nero Agrippinam matrem suam, & foror- XVI.
rem patris interficit.

CCX. OLYMP.

63. VII. Nero tantę luxurię fuit, vt frigidis calidisq;
lauaretur vnguentis, retibusq; aureis piscare- XVII.
tur, quę purpureis funibus extrahebat.
Nero Romę cithara contendens superat.
Festo magistratui Iudęæ succedit Albinus.
IACOBVS, frater Domini, quem omnes
IvsTvm appellabant, à Iudęis lapidibus op-
64. VIII. primitur: in cuius thronum SIMEON, qui & XVIII.
SIMON, secundus adsumitur.
Ante mensam Neronis fulmen cecidit.
Post Marcum Euangelistam primus Alexan-
drinę Ecclesię ordinatur Episcopus ANNIA-
NVS, qui pręfuit annis XXII.
Persius moritur anno ætatis XXIX.
65. IX. Thermę à Nerone ædificatę, quas Neronia- XIX.
nas appellauit.
Nero, Romę in citharistarum agone con-
tendens, cunctos superat.
* M. Annęus Lucanus Cordubensis, Poęta,
in Pisoniana coniuratione deprehensus, bra-
chium ad secandas venas medico prębuit.
* Lipsum in Notis ad Sene-
cam consule.
* Lips. ad lib. 15. Annal.
Taciti.
MMLXXX. 66. X. "Nero, vt similitudinem Troię ardentis in- XX.
spiceret, plurimam partem Romanę vrbis in-
cendit.
* In Asia tres vrbes terrę motu concide-
runt, Laodicea, Hierapolis, Colossę.
* Vide Ponticum hoc loco.
Albino Florus succedit: sub quo Iudęi rebel-
lauerunt contra Romanos.
* Iunius Gallio, frater Senecę, egregius de-
clamator, propria se manu interfecit.
* Tac. 15. Annal.

CCXI. OLYMPIAS NON EST ACTA,

^a Sic & Pontacus ex mss.
In reliquis meis mss. & apud
Scaligerū legitur continēter,
mortem eius Nerone &c.
^b Polemoniacus Suetonio,
Ammiano & alijs.

67.

XI.

Nerone in suam præsentiam differente.

Dux tantū provinciæ sub Nerone factæ, Pon-
tus ^b Polemicus, & Alpes Cottia, Cottio Rege
defuncto.

XXI.

^c Lipsium ad 16. Annal. Ta-
citi consule.

68.

XII.

Multi nobilium Romæ à Nerone interfecti.

^c Nero in Olympiade coronatur, cerycas,
citharistas, tragædos, aurigas vario certamine
superans.

XXII.

^{*} De vita, scriptis & morte
Seneca, Lipsius fuscè in com-
ment. ad eundem.

^{*} Lucius Annæus Seneca, Cordubensis, præ-
ceptor Neronis & patruus Lucani poëtæ, inci-
sione venarum & veneni haustu perit.

Rursum Nero Isthmia, Pythia, Aëtia cele-
brans, inter cerycas, tragædos & citharistas co-
ronatur.

69.

XIII.

XXIII.

Neroni in expensas, centies centena millia,
decreto Senatus, annua subministrantur.

^a Tac. 14. Annal.

Nero, cum ceteris viris insignibus, & ^a Octa-
viam uxorem suam interficit, Cornutumque
Philosophum, præceptorem Persij, in exsilium
fugat.

70.

XIV.

Musonius & Plutarchus, Philosophi insi-
gnes habentur.

XXIV.

^a De eo Lipsius in vita
Seneca, cap. 2. & ad 16.
Annal. Taciti.

^a Lucius Annæus ^{*} Mela, Senecæ frater &
Gallionis, bona Lucani poëtæ filij sui à Nerone
promeretur.

^{*} Mella.

Baron, in Annal. Lips. ad
15. Annal. Taciti, aliosq;
lege.

Primus Nero super omnia scelera sua, etiā
persecutionem in Christianos facit: in qua P E-
T R V S & P A V L L V S gloriosè Romæ occu-
buerunt.

Contra Iudæos, ^{*} qui Cæstij Flori avaritiam
non ferentes rebellabant, Vespasianus Magister
militiæ à Nerone transmittitur.

^{*} Cæsti.

Vespasianus plurimas vrbes Iudææ capit.

B 2

Fl. Io.

Fl. Iosephus scriptor historicus, dux belli Iudæorum, cum à Romanis interficiendus esset, Vespasiano prænuntiat de morte Neronis, & eius imperio.

*Platinam, Onufr. & Bar-
ronium consule.*

Post PETRUM primus Romanam Ecclesiam tenuit LINVS annis XI.

Nero, cum à Senatu quæreretur ad pœnam, è palatio fugiens, ad quartum vrbis milliarium, in suburbano liberti sui, inter Salariam & Nomentanam viam, semet interficit, anno ætatis XXXII. Atque in eo omnis Augusti familia consumta est.

Tacitus lib. 1. hist.

Post Neronem * GALBA in Iberia, VITELLIVS in Germania, OTHO Romæ imperium arripuerunt.

Marcus Fabius Quintilianus Romam à Galba perducitur.

CCXII. OLYMP.

GALBA VII. mense imperij sui, medio Romanæ vrbis foro, capite truncatur.

Vespasianus duobus prælijs superatos Iudeos ad muros compulit.

** Bedriacum restituit Lipsius
in Notis ad 2. hist. Taciti.*

OTHO tertio regni sui mense, apud * Medriacum, propria manu occubuit.

Antiochiæ II. Episcopus ordinatur IGNATIVS.

** Tac. 3. hist.*

* VITELLIVS, à Vespasiani ducibus occisus, in Tiberim projicitur.

Romanorum VII. regnavit VESPASIANVS ann. IX, mens. XI, diebus XXII.

*71. • I.
* In mss. Aquic. Lips. & Or-
tel. est annus Christi 71.
Idem beato Antonino & Pon-
taco, at Scaligero 70.*

Vespasianus apud Iudæam Imperator ab exercitu appellatus, & bellum Tito filio commédans, Romam per Alexandriam proficiscitur.

Capitolium Romæ incensum.

** Titus*

DOM. ROM.

IVD.

72. II. * Titus Iudæâ captâ & Hierosolymis sub-XXVI.
 * *Corn. Tacitus lib. 5 hist.* uerfis, sexcenta millia virorum interfecit. Io-
 sephus verò scribit vndecies centena millia fa-
 73. III. me & gladio perijsse, & alia centum millia ca-
 ptiuorum publicè venundata. Vt autem tanta
 74. IV. multitudo Hierosolymis reperiretur, causam
 Azymorum fuisse refert; ob quam ex omni
 gente Iudæa ad templum confluentes, vrbe
 quasi carcere sunt reclusi. Oportuit enim in
 iisdem diebus Paschæ eos interfici, in quibus
 Saluatorem crucifixerant.

Colligitur omne tempus in secundum an-
 num Vespasiani, & nouissimam euerfionem
 Hierosolymorum,

A XV. anno imperij Tiberij Cæsaris, & ab
 exordio Euangelicæ prædicationis anni XLII.

A captiuitate autem, quam ab Antiocho
 perpeffi sunt, anni CCXXXVIII.

Porro à Darij secundo anno, sub quo rur-
 sum templum ædificatum est, anni DXC.

A prima autem ædificatione templi sub Sa-
 lomone, vsque ad nouissimam eius ruinam, quæ
 sub Vespasiano facta est, MCII.

CCXIII. O L Y M P.

75. V. Vespasianus * Capitolium ædificare orsus.
 * *Tac. 4. hist.* In Alexandria facta seditio.
- MMXC. 76. VI. Achaia, Lycia, Rhodus, Byzantium, Samus,
 * *Scaliger legit, Trachea* * Thracia, Cilicia, Commagene, quæ liberae
 Cilicia. antea & sub Regibus amicis erant, in prouin-
 cias redactæ.
77. VII. Colossus erectus, habens altitudinis pedes
 CVII,

DOM. ROM.

78.

VII.

Q. Asconius Pedianus, scriptor historicus, clarus habetur: qui LXXIII. ætatis suæ anno captus luminibus, duodecim postea annis, in summo omnium honore, consenescit.

* Lips. ad Quinctil. dialogum de Oratoribus.

* Gabinianus celeberrimi nominis Rhetor in Galliâ docuit.

CCXIV. O L Y M P.

79.

IX.

Tres ciuitates Cypri terræ motu ceciderunt. Lues ingens Romæ facta, ita vt per multos dies in ephemeridem decem millia ferme mortuorum hominum referrentur.

80.

* X.

* Sic Pontacus & Scaliger ex mss. at in ms. Amandino hic numerus x. omittitur.

Vespasianus colonias deduxit, & mortuus est profluuio ventris, in villa propria circa Sabinos, anno ætatis LXIV.

Romanorum VIII. T I T V S regnavit annis II. mens. II.

81.

* I.

* In mss. Aquie. Lips. & Ortel. est annus Christi 80. Idem Scaligero. at Pontaco est an. 81.

Titus, filius Vespasiani, in vtraque lingua disertissimus fuit; & tantæ bonitatis, vt cum quadam die recordatus fuisset in cæna, nihil se in illa die cuiquam præstitisse, dixerit: AMICI, HODIE DIEM PERDIDI.

Mons Vesuvius, ruptus in vertice, tantum ex se iecit incendij, vt regiones vicinas & vrbes cum hominibus exureret.

82.

II.

* Hoc loco II. Titi annum Pontacus & Scaliger notant. In ms. Amandino, per oblivionem librarij nusquam hic numerus ponitur. In alijs meis mss. præficitur paragrafo superior.

* Titus Musonium Rufum Philosophum de exilio reuocat.

Titus^b amphitheatrum Romæ ædificat, & in dedicatione eius, quinque millia ferarum occidit.

^b Martialis & Lipsius de eo fusi.

CCXV. O L Y M P.

a Sic alij omnes mei mss. item Iosephus Scaliger ex libb. mss. Alioqui in cod. Amandino legitur Clemens. Fortè Cletus librarius scribere voluit, vt legit Pontacus hoc loco. Onufr. & Baron. consulo.

Romanæ Ecclesiæ II. constituitur Episcopus
a ANACLETVS annis XII.

Romæ

DOM. ROM.

- * Sic omnes mei mss.*
82. I. Romæ plurimæ ædes incendio concrematur.
Titus morbo perit in ea villa, qua pater, anno ætatis XLII.
84. II. Romanorum VIII. regnavit DOMITIANVS annis XV. * mensibus V.
85. III. Domitianus Titi frater iunior.
Domitiani vxor Augusta appellatur.
Decreto Senatus Titus inter Deos refertur.
Domitianus eunuchos fieri prohibuit.
Tres virgines Vestæ ob stuprum damnatæ.
Plurimos Senatorum Domitianus in exilium mittit.
- MMC. 86. IV. Secundus Alexandrinæ Ecclesiæ constituitur Episcopus ^a ABILVS, qui præfuit ann. XIII.
Domitianus templum sine lignorum admixtione construxit.

CCXVI. OLYMP.

- a Martialis lib. 8. Epigramm.*
87. V. Primus Domitianus ^a Dominū se & Deum appellari iussit.
- b Cum ms nostro Amandino, & Zonara, sic legendum notavit Lipsius, ad oram sui codicis ms.*
88. VI. Duo menses aliter appellati, September Germanicus, & October Domitianus.
- Perperam Sasamones.*
89. VII. Quintilianus, ex Hispania Calagurritanus, primus Romæ publicam scholam & salarium e fisco accepit, & claruit.
90. VIII. Domitianus plurimos nobilium in exilium mittit, atque occidit.

CCXVII. OLYMP.

Domitianus Mathematicos & Philosophos Romana vrbe pepulit.

Multa

DOM. ROM.

91. IX. Multa opera Romæ facta, in queis Capito-
 lium, Forum transitorium, Diuorum porticus,
 Isium, ac Serapeum, Stadium, Horrea piperata-
 ria, Vespasiani templū, * Minerua Chalcidica,
 92. X. Odeum, Forum Traiani, Thermæ Traianæ,
 & Titianæ, Senatus, Ludus matutinus, Mica
 aurea, Meta sudans, & Pantheum.
 Domitianus de Dacis & Germanis trium-
 phauit.
 93. XI. Domitianus tantæ superbiz fuit, vt aureas &
 argenteas statuas sibi in Capitolio poni iusserit.
 94. XII. Maxima virginum Vestalium Cornelia,
 conuicta stupri, iuxta legem viua defossa est.
 Domitianus prohibuit vites in vrbibus feri.

CCXVIII. O L Y M P.

- * Sic omnes meæ mss. codices.
 95. XIII. Tertius Romanæ Ecclesiæ Episcopus præ-
 fuit * CLEMENS annis nouem.
 a Locus hic Iosephi notādus,
 ex fine lib. 20. Commemo-
 rabo, inquit, quæ ad præsentem pertinent diem, quæ est
 tertij decimi quidem anni Domitiani Cæsaris principatus,
 Domitianus multos nobilium perdidit, quos-
 dam verò & in exsilium mittit.
 MM CX. 96. XIV. Secundus post Neronem Domitianus
 II. Persecutio Christianos persequitur: & sub eo Apostolus
 Domitiani. IOANNES in Patmum insulam relegatus, Apo-
 calypsim vidit, quam Ireneus interpretatur.
 b Hieronymus l. de Script.
 eccles. Quarto decimo an-
 no secundam, post Neronem, persecutionem mouente
 Domitiano, Ioannes in Patmo insula relegatus scripsit
 Apocalypsim.
 97. XV. Domitianus rursus Philosophos & Mathe-
 maticos Româ per edictum extrudit.
 98. XVI. * Apollonius Tyaneus, & Euphrates insi-
 gnes Philosophi habentur.
 c Baronium consulo.
 Domitianus eos, qui de genere David erant,
 interfici præcipit, vt nullus Iudæorum regni
 reliquus foret.

Scribit

DOM. ROM.

^a Sic omnes mei mss. Baro-
nius tamē vult legi Eratius:
de quo Plinius l. 1. epist. 16.
& l. 2. epist. 9.

^b Vide Baron. in Notis ad
Martyrol. & in Annal.

^c Pontianam, in ms. A-
mandino.

Scribit ^a Brutius plurimos Christianorum
sub Domitiano fecisse martyrium; inter quos
& ^b Flauiam Domitillam, Flauij Clementis
Consulis ex sorore neptem, in insulam ^c Pon-
tiam relegatam, quia se Christianam esse testa-
ta sit.

Multa signa atque portenta Romæ & toto
orbe facta.

Domitianus occisus in palatio, & per ves-
pillones ignobiliter exportatus, anno ætatis
* XXXV.

* Ita mss. omnes mei. Sue-
tonius tamen, Eutropius &
alii dicunt obiisse an. 45. ætat.

CCXIX. OLYMP.

Romanorum X. regnavit NERVA, anno
vno, mensibus quattuor.

Alexandrinæ Ecclesiæ tertius Episcopus
præfuit CERDON, annis XI.

99. ^a I.

^a In mss. meis codicibus
itemq; Scaligero est an. 98. at
Pontaco est an. 99.

● Baronium lege.

Senatus decreuit, vt omnia, quæ Domitia-
nus statuerat, in irritum deducerentur. Itaque
multi, quos iniuste eiecerat, de exilio reuerfi,
nonnulli bona propria receperunt. Aiunt &
Apostolum * IOANNEM hoc tempore exilio
solutum Ephesum venisse: in qua vrbe & ho-
spitiolum & amicos amantissimos sui habebat.

^b Iusti Tiberiensis meminit
Photius in Biblioth. Ceterum
in mss. Aquic. Lips. & Ortel.
hic Nerva an. 2. Christi 99.
notatur.

^b Iustus à Tiberiade Iudæorū scriptor agno-
scitur.

Nerva morbo perit in hortis Sallustianis,
anno ætatis LXXII. cū iam Traianum ado-
ptasset in filium.

● Sic Græci & veteres.

TRAIANVS Agrippinæ in Gallijs Impera-
tor factus, natus Italicæ in * Spania.

^c In alijs mss. VII. Scaligero
IX.

Romanorum XI. regnavit TRAIANVS ann.
XIX. mens. ^c VI.

100. ^d I.

^d In mss. meis, itemq; Pon-
taco est an. 100. at Scaligero
99.

Decreto Senatus Nerva in Deos relatus.

Romanæ Ecclesiæ episcopatum IV. suscipit
Euaristus, annis IX.

DOM. ROM.

101. II. ^aIOANNEM Apostolum vsque ad Traiani tempora Ireneus Episcopus permanisse ^b scribit. Post quem auditores eius insignes fuerunt PAPIAS Hierapolitanus Episcopus, & POLYCARPVS Zmyrnaeus, & IGNATIVS Antiochenus.
- ^a Hieron. lib. de Script. eccl. dicit eum obiisse Ephesi an. 68. à passione Christi.
^b Lib. 4. c. 3.
102. III. Traianus de Dacis & Scythis triumphauit.

CCXX. OLYMP.

103. IV. Traianus victo Rege Decebalo, Daciam fecit prouinciam: Iberos, Sauromatas, * Ofroenos, Arabas, Bosporanos, Colchos in fidem accepit: Seleuciam, Ctesiphontem, Babylonem occupauit, & tenuit: in mari rubro classem instituit, vt per eam Indiae fines vastaret.
- * Ofroenos, in ms. Amandino.
104. V.
105. VI.
- MMCXX. 106. VII. Romæ aurea domus incendio conflagrauit.

CCXXI. OLYMP.

107. VIII. Terræ motu quattuor vrbes Asiae subuersæ, Elea, Myrina, Pytane, * Cyme, & Græciæ duæ, Opuntiorum & Oritorum.
- * Sic hoc loco ms. Amandinus, at suprâ V. Tiberij anno, Cumæ.
108. IX. Alexandrinæ Ecclesiæ IV. Episcopus ordinatur nomine PRIMVS, annis XII.
109. X. Traiano aduersum Christianos persecutionem mouente, SIMON filius Cleopæ, qui in Hierosolymis episcopatum tenebat, crucifigitur; cui succedit IUSTVS.
110. XI. IGNATIVS quoque Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus, Romam perductus bestiis traditur: post quem tertius constituitur Episcopus HIERON.

CCXXII. OLYMP.

111. XII. Plinius Secundus, cum quandam prouinciam regeret, & in magistratu suo plurimos Christianorum interfecisset, multitudine eorum per-

112. XIII.

perterritus, quæsiuit de Traiano, quid facto opus esset; nuntians ei, præter obstinationem non sacrificandi, & antelucanos cœtus ad canendum cuidam CHRISTO vt Deo, nihil apud eos reperiri. præterea ad cōfcederandam disciplinam, vetari ab his homicidia, furta, adulteria, latrocinia, & his similia. Ad quæ commotus Traianus rescripsit; HOC GENVS QUIDEM INQVIRENDOS NON ESSE, OBLATOS VERO PVNIRI OPORTERE. Tertullianus refert in Apologetico suo.

Quintus Romanæ Ecclesiæ episcopatum tenet ALEXANDER annis X.

Plinius Secundus Nouocomensis Orator & historicus insignis habetur; cuius plurima ingenij opera exstant.

Tres Galatiæ ciuitates terræ motu dirutæ.

Pantheum Romæ fulmine concrematur.

113. XIV.

Post Iustum, Ecclesiæ Hierosolymitanæ episcopatum IV. suscipit ZACHÆVS; post quem V. TOBIAS; cui succedit sextus BENIAMIN; ac deinde VII. IOANNES; octauus MATTHIAS; in cuius locum nonus constituitur PHILIPPVS.

114. XV.

CCXXIII. OLYMP.

115. XVI.

Traianus Armeniam, Assyriam, Mesopotamiam fecit prouincias.

Terræ motus in Antiochia pænè totam subruit ciuitatem.

MMCXXX. 116. XVII.

Iudæi, qui in Lybia erant, aduersum cohabitatores suos alienigenas dimicant. Similiter in Ægypto & in Alexandria, apud Cyrenem quoque & Thebaidem, magna seditione contendunt. Verùm gentilium pars superat in Alexandria.

DOM. ROM.

117. XVIII.

^a Eusebius l. 4. hist. & Niceph. tradunt hac contigisse an. 19. Traiani. Quod Pontaco & Scaligero placet.
^b Lufio, emenda, ex Spartiano & Ammiano l. 29.

^a Iudæis Mesopotamiæ rebellantibus, præcepit Imperator Traianus ^b Lyfiæ Quieto, ut eos provincia exterminaret. Aduersum quos Quietus aciem instruens, infinita milia eorum interficit, & ob hoc Procurator Iudææ ab Imperatore decernitur.

118. XIX.

Salaminam urbem Cypri, interfectis in ea gentilibus, subuertere Iudæi.

• Apud Entropium.

Traianus morbo in Selinunte periit; siue ut ^{*} alibi scriptum reperimus, apud Seleuciam Isauriæ, profluvio ventris extinctus est, anno ætatis LXIII. mense nono, die quarto. Ossa eius in urnam auream conlata, & in foro sub columna posita, solusque omnium intra Urbem sepultus.

CCXXIV. OLYMP.

Romanorum XII. regnavit HADRIANVS annis XXI.

119. • I.

^{*} In mss. Aquic. Lips. & Ortel. est annus Christi 119. Idem Pontaco, at Scaligero 118.

Hadrianus, Italici in Hispania, natus, consobrinæ Traiani filius fuit.

Hadrianus Alexandriam, à Romanis subuersam, publicis instauravit impensis.

Hadrianus Traiani inuidens gloriæ, de Assyria, Mesopotamia, Armenia, quas ille provincias fecerat, reuocavit exercitus.

Hadrianus Iudæos capit, secundò contra Romanos rebellantes.

120. II.

Senatus Traianum in Deos refert.

Hadrianus eruditissimus in vtraque lingua, sed in puerorum amore parum continens fuit.

• Ita mss. mei omnes.

Hadrianus reliqua tributorum ^{*} urbibus relaxavit, chartis publicè incensis; plurimos etiam ipsis tributis liberos præstitit.

Plu-

DOM. ROM.

121. III. Plutarchus Chæroneus, & * Sextus, & Agathobulus & Oenomaus, Philosophi insignes habentur.
- * Fuit nepos Plutarchi, & preceptor Antonini Veri, testis Capitolino.*
- Romanæ Ecclesiæ sextus Episcopatum tenuit Xystus annis X.
- Alexandrinæ Ecclesiæ V. constituitur Episcopus Iustus, annis XI.
122. IV. Bellum contra * Sauromatas gestum.
- * Sarmatas.*
- Terræ motu facto, Nicomedia ruit, & vicinæ vrbes * plurimæ eversæ sunt. Ad quarum instaurationem Hadrianus de publico est largitus impensas.
- * Idem tradit Spartianus.*

CCXXV. OLYMP.

- Euphrates Stoicus Philosophus moritur.
123. V. Hadrianus in Lybiam, quæ à Iudæis vastata fuerat, colonias deducit.
124. VI. Hadrianus Atheniensibus leges petentibus, ex Draconis & Solonis reliquorumque libris, iura composuit.
125. VII. Cephissus fluuius Eleusinam inundavit: quem Hadrianus ponte coniungens Athenis hiemem exegit.
- MMCXI. 126. VIII. Hierosolymis X. post Philippum Episcopus constituitur SENECA; post quem XI. IUSTUS; cui succedit XII. LEVI; post quem XIII. ^aEPHRES, XIV. ^bIOSES; XV. IVDAS. Hi omnes, usque ad eversionem, quam ab Hadriano perpeffa est Hierusalem, ex circumcissione Episcopi præfuerunt.
- ^a Epiphanius in Manichæorum hæresi, ^b Ioseph.*

CCXXVI. OLYMP.

127. IX. Hadrianus sacris Eleusinae initiatus, multa Atheniensibus dona largitur.

DOM. ROM.

^a *Marianus Scottus hac ipsa refert ad an. Christi 132. Vfus autem sum Mariani chronico ms. ex bibliotheca Gemblacensi ad me misso: quod semel monuisse suffecerit.*

129.

XI.

^b *Apud Iustinum Apologético posteriore.*

130.

XII.

^a Quadratus discipulus Apostolorum, & Aristides Atheniensis noster Philosophus, libros pro Christiana religione Hadriano dedere compositos. Et Serenus * Grannius Legatus, vir adprimè nobilis, litteras ad Imperatorem misit, iniquum esse dicens, clamoribus vulgi innocentium hominum sanguinem concedi, & sine vlllo crimine, nominis tantum & sectæ reos fieri. Quibus commotus Hadrianus Minucio Fundano Proconsuli Asiæ scribit, NON SINE OBIECTV CRIMINVM CHRISTIANOS CONDEMNANDOS. Cuius epistolæ, vsque ad nostram memoriam, durat ^b exemplum.

Imperator Hadrianus Pater patriæ appellatur, & vxor eius Augusta.

Romanæ Ecclesiæ episcopatū suscepit VII. TELESFORVS, annis XI.

Antiochiæ constituitur IV. Episcopus CORNELIVS.

Nicopolis & Cæsarea terræ motu conciderunt.

CCXXVII. OLYMP.

^a *Marianus an. Christi 137.*

131.

XIII.

^a Antinous puer regius, eximiæ pulchritudinis, in Aegypto moritur; quem Hadrianns vehementer deperiens, (nam in delicijs habuerat) in Deos refert: ex cuius nomine etiam vrbs appellata est.

132.

XIV.

Alexandrinæ Ecclesiæ sextus Episcopus præfuit HYMENAEVS annis XIII.

Templum Romæ & Veneris sub Hadriano in Vrbe factum.

Saluius Iulianus perpetuum composuit Edictum.

133.

XV.

^a *Ita mss. Ammadianus.*

Hadrianus Athenis hiemem exigens, * Eleusina inuisit.

Hadria-

DOM. ROM.

Hadrianus cum insignes & plurimas ædes Athenis fecisset, agonem edidit, bibliothecamque miri operis extruxit.

^a Dionem & alios lege.

134. XVI.

* Tenio.

^a Iudæi in arma versi Palæstinā depopulati sunt, tenente prouinciam * Tinio Rufo; cui ad opprimēdos rebelles Hadrianus misit exercitū.

Phauorinus & Polemo Rhetores insignes habentur.

CCXXVIII. O L Y M P.

Basilides hæresiarches in Alexandria comoratur; à quo Gnostici.

135. XVII.

* Barchochebas.

* Cochebas, dux Iudaicæ factionis, nolentes sibi Christianos aduersum Romanum militem ferre subsidium, omnimodis cruciatibus necat.

MMCL. 136. XVIII.

^a Hæc ipsa Marianus Scottus in chronico suo narrat ad an. Christi 142.

^a Bellum Iudaicum, quod in Palæstina gerebatur, finem accipit; rebus Iudæorum penitus oppressis. Ex quo tempore, etiam introeundi eis Hierosolymam licentia ablata, primum Dei nutu, sicut prophetae vaticinati sunt, deinde Romanis interdictionibus.

Hierosolymis primus ex gentibus constituitur Episcopus MARCVS; cessantibus his, qui fuerant ex Iudæis.

137. XIX.

^b Marianus, an. Christi 144.

^b ÆLIA ab Ælio Hadriano condita, & in fronte eius portæ, quā Bethleem egredimur, sus sculptus in marmore prominens; significans Romanæ potestati subiacere Iudæos.

138. XX.

Nonnulli à Tito Ælio, filio Vespasiani, extructam arbitrantur.

CCXXIX. O L Y M P.

139. XXI.

^c Marianus, an. Dom. 145.

^c Hadrianus morbo intercutis aquæ apud Baias moritur, maior sexagenario.

Romanorum XIII. regnavit TITVS ANTONINVS, cognomento PIVS, cum liberis suis,

DOM. ROM.

140. ^a I. | suis AVRELIO & LVCIO annis ^b XXII. men-
^a In mss. Aquic. Lips. & | fibus III.
Ortel. itemq; Pontaco est an.
140. at Scaligero 139. Ceterum in ms. codice Amandino nusquam
anni Christi notantur: quod semel monuisse suffecerit.
^b Sic omnes mei mss.

141. II. | Romanæ Ecclesiæ episcopatum octauus su-
scipit HYGIVS, annis IV.
Antoninus Pater patriæ appellatur.
142. III. | Sub Hygino, Romanæ Urbis Episcopo,
Valentinus hæresiarches & Cerdon, magister
Marcionis, Romam venerunt.

CCXXX. OLYMP.

143. IV. | Iustinus Philosophus librum, pro nostra
religione conscriptum, Antonino tradidit.
144. V. ^a Romæ nonus ordinatur Episcopus PIVS,
^a Marianus, an. Dom. 149. | annis quindecim.
Baron. consule.
Antiochiæ V. constituitur Episcopus HE-
ROS.
145. VI. | Alexandria VII. episcopatû suscepit MAR-
CVS, annis X.
MMCLX. 146. VII. | Valentinus hæreticus agnoscitur; & perma-
net vsque ad Anicetum.
Mesomedes Cretensis, citharicorum carmi-
num Musicus Poëta cognoscitur.

CCXXXI. OLYMP.

147. VIII. | Taurus Berytius Platoniciæ sectæ Philoso-
148. IX | phus clarus habetur.
^a Arrius, | 149. X. ^a Arrianus Philosophus Nicomediensis
in ms. A- | 150. XI. | agnoscitur, & Maximus Tyrius.
mandino.

CCXXXII. OLYMP.

151. XII. | Apollonius Stoicus, natione Chalcidicus, &
Basilides Scythopolitanus, Philosophi inlustres
habentur; qui ^a verissimi quoque Cæsaris præ-
ceptores fuerunt.
^a Veri, | 152. XIII.
legit Pö-
sachs.

Ale-

DOM. ROM.

153. XIV. Alexandrinæ Ecclesiæ VIII. Episcopus præfuit CELADION annis XIV.

154. XV. Crescens Cynicus agnoscitur: qui Iustino nostri dogmatis Philosopho, quia se gulosum & præuaricatorem Philosophiæ arguebat, persecutionem suscitavit; in qua ille gloriosè pro CHRISTO sanguinem fudit.

CCXXXIII. OLYMP.

155. XVI.

MMCLXX. 156. XVII.

157. XVIII. Romanæ Ecclesiæ X. episcopatum tenuit ANICETVS, annis XI. Sub quo Polycarpus
158. XIX. Romam veniens multos ab hæretico errore correxit.

CCXXXIV. OLYMP.

159. XX.

160. XXI.

161. XXII. Hierosolymæ episcopatum post Marcum
162. XXIII. XVII. suscipit CASSIANVS; post quem XVIII. PVBIVS; cui succedit XIX. MAXIMVS; XX. IVLIANVS; XXI. GAIANVS; XXII. SYMMACHVS; XXIII. GAIVS; XXIV. IVLIANVS; XXV. CAPITO.

CCXXXV. OLYMP.

^a Lirium, in ms. Amandino. Marinius Scottus hæc narrat an. Dom. 168.

^{*} Ita mss. Alij historici aliter.

Antoninus Pius apud ^a Lorium villam suam, XII. ab Vrbe milliariorum, moritur anno vitæ
^{*} LXXVII.

Romanorum XIII. regnavit MARCVS ANTONINVS, qui & VERVS, & LVCIVS AVRELIVS COMMODVS, annis XIX. (^{*} mense vno.)

^{*} Sic quidem in alijs mss. sed absunt hæc ab Amandino.

163. ^a I.

^a In mss. Aquic. Lips. & Ortel. Antonini Pij annos non amplius XXII. ad oram libri notantibus, est an. Christi 162. idem Scaligero. at Pontaco 163.

Hi primùm equo iure imperium administraverunt; cùm usque ad hoc tempus singuli Augusti fuerint.

164. II.

^b Sic & in alijs mss.

Lucio Cæsari Athenis sacrificanti ignis in cælo ab ^b occidente in orientem ferri visus.

D

Volo.

EVSEBII CHRONICON

DOM. ROM.

165. III. Vologesus Rex Parthorum vicinas sibi Romanas prouincias depopulatus est.
- MMCL
XXX. | 166. IV. Fronto Orator insignis habetur, qui Marcum Antoninum Verum Latinis litteris erudiuit.
- Seleucia Syriae vrbs, cum trecentis millibus hominum, à Romanis capta.

CCXXXVI. OLYMP.

* Urbem Elidis, in Peloponneso, teste Strabone lib. 8.

167. V. Apud * Pisas Peregrinus philosophus, rogo quod ex lignis composuerat incenso, semet superiecit.
- Lucius Cæsar de Parthis cum fratre triumphauit.
168. VI. Alexandrinæ Ecclesiæ IX. Episcopus præfuit AGRIPPINVS annis XII.
169. VII. * Persecutione ortâ in Asia, Polycarpus & Pionius fecere martyrium: quorum scriptæ quoque passionες feruntur.
- * Gallia. Plurimi in * Gallia gloriōse ob nomen Christi interfecti; quorum vsque in præsentem diem condita libris certamina perseverant.
170. VIII. Lues multas prouincias occupauit, Roma ex parte vexata.
- Romani contra Germanos Marcomannos, Quados, Sarmatas, Dacos dimicant.

CCXXXVII. OLYMP.

* Sic omnes mei mss. & Marianus an. Dom. 176.

171. IX. Romanæ Ecclesiæ episcopatum suscipit vndecimus SOTER, annis * octo.
- Antiochiæ VI. Episcopus ordinatur THEOPHILVS; cuius plurima ingenij opera exstant.
- Lucius Imperator anno regni nono, siue ut quidam putant XI. inter Concordiam & Altinum, apoplexi extinctus est, sedens cum fratre in vehiculo.
172. X. Antonino Imperatori Melito Asianus Sar.

173. XI.
*a Schottus ad Photij Biblio-
thecam.*

* Sardensis Episcopus Apologeticum pro Chri-
stianis tradidit.

* Apollinaris Asianus Hierapolitanus Epi-
scopus insignis habetur.

Dionysius Episcopus Corinthiorum clarus ha-
betur, & Pinytus Cretensis vir eloquentissimus.

174. XII.
*b quæ iuxta, vel secundum
Phrygas nominatur, legit.
Baronius, to. 2. quem consule
In Mariani Scotti chronico
ms. quæ Cataphrygarum
nominatur.*

Pseudopropheta, quæ * cata Phrygas nomi-
natur, accepit exordium, auctore Montano, &
Priscilla Maximillaque, insanis vatibus.

Tatianus hæreticus agnoscitur: à quo En-
cratitæ.

Bardefanes alterius hæreseos princeps notus
efficitur.

Oppianus Colix Poëta cognoscitur, qui Ha-
lieutica miro splendore conscripsit.

Tanta per totum orbem pestilentia fuit, ut
pænè usque ad internecionem Romanus exer-
citus deletus sit.

CCXXXVIII. O L Y M P.

175. XIII.
*a Sic expressè legitur in Ma-
riani Scotti chronico ms.
Orosium l. 7. c. 15. Onufrium
in Fastis, Baronium, & alios
consule.*

Imperator Antoninus multis aduersum se na-
scentibus bellis sæpè ipse intererat, sæpè duces
nobilissimos destinabat: in quibus * semel Pertin-
naci & exercitui, qui cum eo in Quadorum
regione pugnabat, siti oppressis, pluuia diuini-
tùs missa est; cum è contrario Germanos &
Sarmatas fulmina persequerentur, & plurimos
eorum interficerent. Exstant litteræ Marci Au-
relij grauissimi Imperatoris, quibus illam Ger-
manicam sitim, Christianorum fortè militum
precationibus impetrato imbri discussam con-
testatur.

MMCXC. 176. XIV.

177. XV.

Atticus Platonice sectæ Philosophus agno-
scitur.

178. XVI.

Romanæ Ecclesiæ XII. episcopatum suscipit
ELEVTHERVs, annis XV.

CCXXXIX. OLYMP.

179. XVII.

* Maximus, in omnibus
meis mss.

Antiochia VII. Episcopus constituitur

* MAXIMINVS.

Antoninus Commodum filium suum con-
sortem regni facit.

Antoninus cum filio de hostibus triumphauit, quos per triennium apud Carnuntum habens
statiua castra, * vastauerat.

180. XVIII.

* vexauerat, Scaligero.

Imperatores multis multa largiti sunt: &
pecuniam, quæ fisco debebatur, prouincijs con-
cedentes, tabulas debitorum, in medio Roma-
næ vrbs foro, incendi præceperunt: ac ne quid
bonitati deesset, seueriores quasque leges nouis
constitutionibus temperauerunt.

181. XIX.

Antoninus post victoriam adeò in editione
munerum magnificus fuit, vt centum simul leo-
nes exhibuerit.

Commodus à Senatu Augustus appellatur.

Zmyrna vrbs Asiæ terræ motu ruit, ad cuius
instaurationem decennialis tributorum immu-
nitas data est.

* Sirmij, quæ vrbs est Pan-
monia. Marianus Scottus
Antonini obitum ad an. Chri-
sti 187. refert.

Antoninus in Pannonia * morbo perit.

Alexandrinæ Ecclesiæ decimus episcopatum
sortitur IULIANVS, annis X.

Romanorum XV. regnavit COMMODYVS
ann. * XIII.

† Sic omnes mei mss.

Commodus de Germanis triumphauit.

182. I.

* In mss. meis est an. Christi
181. ob causam supra, an.
161. dictam. Idem est an. Scaligero. at Pontico, 182.

Templum Serapidis Alexandria incensum.

CCXL. OLYMP.

183. II.

Ireneus Episcopus Lugdunensis insignis
habetur.

184. III.

Therma Commodiana Romæ facta.

Com-

DOM. ROM.

185. IV. Commodus Septembrem mensem nomine suo appellavit.

MMCC. 186. V. Hierosolymis XXVI. ordinatur Episcopus MAXIMVS; post quem XXVII. ANTONINVS; XXVIII. VALENS; XXIX. *DULCIANVS; XXX. NARCISVS; XXXI. DIVS; XXXII. GERMANIC; XXXIII. GORDIVS; XXXIV. rursus NARCISVS. Tantis apud Hierosolymā Episcopis constitutis, non potuimus discernere tempora singulorū; eò quod vsque in præsentem diem episcopatus eorum anni minimè servarentur.

CCXLI. OLYMP.

187. VI.

188. VII.

189. VIII. In Capitolio fulmen ruit, & magnā inflammatione factā, bibliotheca & vicinæ quoque ædes concremata.

Alexandriæ XI. constituitur Episcopus DEMETRIVS annis XLIII.

190. IX. Commodus Imperator Colossi capite sublato, suæ imaginis caput ei iussit imponi.

CCXLII. OLYMP.

191. X. SERAPIO VIII. Antiochiæ Episcopus ordinatur.

Commodus multos nobilium interfecit; & spectacula populo Romano præbet insignia.

Incendio Romæ facto, palatium & ædes Vestæ, plurimaque Urbis pars solo coæquatur.

192. XI.

* Vestiliana, P. Victorio
& alijs.

Commodus strangulatur in domo * Vestiliani.

PERTINAX septuagenario maior, cū Præfecturam Urbis ageret, ex Senatusconsulto

193. XII. imperare iussus est.

194. XIII.

D 3

Roma.

DOM. ROM.

CCXLIII. OLYMP.

Romanorum XVI. regnavit HELVIVS PERTINAX mensibus VI.

195. a I.
In mss. Aquic. Lips. & Ortel. hac numeri nota non existat. ut nec apud Pontacum aut Scaligerum.

Romę episcopatū suscipit XIII. VICTOR, annis X. cuius mediocria de religione exstant volumina.

Pertinax, obsecrante Senatu, ut uxorem suam Augustam & filium Cęsarem appellaret, contradixit; SUFFICERE TESTATVS, QVOD IPSE REGNARET INVITVS.

Pertinax occiditur in palatio, Iuliani Iurisperiti scelere, quę postea Seuerus apud * Miluium, Miluium, pontem interfecit.

Romanorum XVII. regnavit SEVERVS ann. XVIII.

MMCCX. 196. a II.
a Sic disertę ms. codex Amādinus, omisso numero I. & rectę, ob rationem subiunctam. In alijs verò mss. numerus I. huic paragrapho prefigitur.

b Hac in omnibus meis mss. leguntur: ab alijs omittuntur.

Seuerus provinciā Tripolitanā, opido Lepti, solus ex Africa vsque in præsentem diem, Romanus Imperator fuit: & in honorem Pertinacis, quę Iulianus occiderat, Pertinacem se cognominari iussit.

b Ideo autem hęc duo anni positi sunt, quia superiore anno sex menses regnavit Seuerus.

Clemens Alexandrinę ecclesię presbyter & Pantænus Stoicus Philosophus, in disputatione dogmatis nostri disertissimi habentur.

197. III.
a Sic legendum, non Polycarpus; ut mendosę habent mss. fidem facit paragraphus sequens, & Euseb. l. 5. hist. c. 22. Adde, Polycarpū Smyrnę Episcopum (aliū hac tempora ignorant) obiisse an. 7. imperij Marci Antonini.

b Sic hoc loco mss. De Polycrate Ephesiorum Episcopo Hieronymus lib. de Script. ecclę.

Narcissus Hierosolymorum Episcopus, & Theophilus Cęsariensis, Polycrates quoque, & Bacchylus, Asianę provincię Episcopi insignes habentur.

Quęstione ortā in Asia inter Episcopos, an secundum legem Mosi, XIV. mensis Pascha obseruandum esset, Victor Romanę Urbis Episcopus, & Narcissus Hierosolymorum, Polycrates quoque, & Ireneus, & Bacchylus, plurimique ecclesiarum pastores, quid eis probabile visum fuerit, litteris ediderunt; quarum memoria ad nos vsque perdurat.

Iudai.

HIERONYMO INTERPRETE.
DOM. ROM.

CCXLIV. OLYMP.

199. V. Iudaicum & Samariticum bellum motum.

200. VI. Seuerus Parthos & Adiabenos superauit,
a In mss. Aquic. Lips. & Ortel. est an. Christi 200. idem Pontico, at Scaligero 199. Mariano autem 208.
Arabas quoque interiores ita cecidit, vt regiones eorum Romanam prouinciam fecerit. Ob quæ Parthicus, Arabicus, Adiabenicus cognominatus est.

201. VII. Seuerus Parthos & Adiabenos superauit,
Arabas quoque interiores ita cecidit, vt regiones eorum Romanam prouinciam fecerit. Ob quæ Parthicus, Arabicus, Adiabenicus cognominatus est.

202. VIII. Seuerus imperante, thermæ Seuerianæ apud Antiochiam, & Romæ factæ, & Septizonium exstructum.

Romæ XIV. episcopatum suscipit ZEPHYRINVS.

CCXLV. OLYMP.

203. IX.

204. X. Persecutione in Christianos factâ, Leonides, Origenis pater, gloriosa martyrij morte transfertur.

MMCC XX. 205. XI. Alexander ob confessionem Dominici nominis insignis habetur.

Clemens multa & varia conscribit.

206. XII.

a Hiero. lib. de Script. eccles. b Sic in omnibus meis mss.

* Musanus nostræ philosophiæ scriptor agnoscitur.

a In hoc anno Iobeleum à maioribus inuenimus obseruatum, id est, XII. anno Seueri, & b CCL. Antiochenæ vrbs.

b Sic in Amadino. In alijs mss. CCII. at Scaligero CC LII Vide Pontico hoc loco.

CCXLVI. OLYMP.

207. XIII.

208. XIV.

a Sic & in alijs mss. at Pontico, Scaliger, Elias Vinetus & alij legunt CXXXII.

Clodio Albino, qui se in Gallia Cæsarem fecerat, apud Lugdunū interfecto, Seuerus in Britannos bellū transfert: vbi, vt receptas prouincias ab incursione barbarica faceret securiores, vallum per * CXXII. passuum millia à mari ad mare duxit.

209. XV.

210. XVI.

Tertullianus Afer, Centurionis Procōsularis filius, omnium ecclesiarū sermone celebratur.

Origenes Alexandria studijs eruditur.

An.

DOM. ROM.

CCXLVII. O L Y M P.

212. XVII. | Antiochiæ IX. Episcopus constituitur As-
213. XVIII. | CLEPIADES.
Romanorum XVIII. regnavit ANTONI-
NVS, cognomento CARACALLA, Seueri
filius, annis ^a VII.
a Sic & Pontacus. at mss. reliqui & Scaliger legunt VI.
213. ^b I. | Alexander XXXV. Hierosolymorum Epi-
scopus ordinatur, adhuc viuentem Narcisso, &
cum eo pariter Ecclesiam regit.
b In mss. itemq; Pontaco est an. Christi 213. at 214. II. |
Scaligero 212.

CCXLVIII. O L Y M P.

215. III. | Antoninus Caracalla cognominatus, propter
genus vestis, quod Romæ erogauerat: &
contrariò Caracallæ ex eius nomine Antonia-
næ dictæ.
MMCC | 216. IV. |
XXX. | 217. V. | Antoninus Romæ thermas sui nominis
ædificauit.
218. VI. | Antoninus tam impatiens libidinis fuit, vt
nouercam suam Iuliam vxorem duxerit.

CCXLIX. O L Y M P.

219. ^a VII. | Antoninus interficitur inter Edessam & Car-
ras, anno ætatis XLIII.
a Ita mss. omnes, Dioni, qui illis temporibus vixit, XXIX. Sed Eusebium tuetur Isaacus Casaubonus, comment. in Spartianum.
Romanorum XIX. regnavit MACRINVS
an. I.
220. ^b I. | Macrinus, Præfecturam prætorio gerens,
Imperator factus.
b In mss. Aquic. & Ortel. Caracallæ annos non ampliùs VI. adtribuentibus, est an. Christi 219. at Scaligero 218. Pontaco autem, qui Caracallæ annos VII. adsignat, est an. 220. Idem in ms. Lips.
Antiochiæ X. Episcopus constituitur PHI-
LETVS.
Circensibus Vulcanaliorum Romę amphitheatrum incensum.

Abga-

HIERONYMO INTERPRETE DOM. ROM.

* Solenne id Regibus Ara-
bum nomen, ut Ptolemaeus
Aegyptijs. Lips. ad 12. An-
nal. Taciti.

* Abgarus vir sanctus regnavit Edessæ, ut
vult Africanus.

Macrinus occiditur in Archelaide.

Romanorum XX. regnavit M. AVRELIVS
ANTONINVS ann. IV.

221.

I.

* Elagabali, in nummis.

M. Aurelius Antoninus, Antonini Caracallæ,
ut putabatur, filius, & sacerdos * Heliogabali
templi, adeò impudicè in imperio suo vixit, ut
nullum genus obscœnitatis omiserit.

Romanæ Ecclesiæ episcopatum suscipit XV.
CALLISTVS, annis V.

222.

II.

Heliogabalum templum Romæ ædificatum.

CCL. OLYMP.

a Hieron. lib. de Script. eccles.
& Guil. Tyrius lib. 7. belli
sacri c. 24.

* In Palæstina Nicopolis, quæ prius Emmaus
vocabatur, vrbs condita est; legationis indu-
striam pro ea suscipiente Iulio Africano scri-
ptore temporum.

223.

III.

224.

IV.

b Marianus an. 231.

b Antoninus Romæ occiditur tumultu mili-
tari, cum matre c Symia Sera.

Romanorum XXI. regnavit ALEXANDER,
Mamææ filius, annis XIII.

c Ita mss.
omnes. Symia
Syra Scal-
gero.

225.

I.

a In mss. Aquic. & Ortel.
est annus Christi 224. ob
causam supra an. 220. dictam.
In mss. Lips. & Pontaco est
225. at Scaligero 223.

Alexander b Xerxem Regem Persarum glo-
riosissimè vicit, & disciplinæ militaris tam se-
uerus corrector fuit, ut quasdam tumultuantes
legiones integras exauclorauerit.

b Artaxerxē
Dionis & alijs.

MMCCXL. 226.

II.

Romanæ Ecclesiæ XVI. ordinatur Episco-
pus V R B A N V S, annis IX.

* Baro. ligo.

CCLI. OLYMP.

227.

III.

Vlpianus Iurisconsultus assessor Alexandri
insignissimus habetur.

228.

IV.

Thermæ Alexandrinæ Romæ ædificatæ.

229.

V.

* Geminus presbyter Antiochenus, & Hip-

230.

VI.

polytus, & Beryllus Episcopus Arabiæ Bostre-
nus, clari scriptores habentur.

Gemi-
nus.

E

An.

DOM. ROM.

CCLII. OLYMP.

231. VII. Antiochiæ XI. constituitur Episcopus ZE-
BENNVVS.

Origenes Alexandriae clarus habetur.

232. VIII. Alexandrinæ Ecclesiæ XII. Episcopus ordi-
natur HERACLAS, ann. XVI.

233. IX. Alexander in matrem Mamæam vnicè pius
fuit, & ob id omnibus amabilis.

234. X. Origenes de Alexandria ad Cæsaream Pa-
læstinæ transit.

Romanæ Ecclesiæ XVII. episcopatum sus-
cipit PONTIANVS, ann. V.

CCLIII. OLYMP.

235. XI.

MMCCCL. 236. XII.

237. a XIII.

a Sic omnes mei mss. excepto
Amandino, in quo deest iste numerus, & Olympiadum
dispositio nonnihil hoc loco confunditur.

Alexander occiditur Moguntiaci tumultu
militari.

Romanorum XXII. regnavit MAXIMINVS
annis III.

238. I.

b In mss. Aquileiæ est annus
Christi 237. In mss. Lips. &
Ortel. itemq. Antonino &
Pontaco est an. 238. at Scaligero 236.

Maximinus primus ex corpore militari, sine
Senatus auctoritate, ab exercitu Imperator
electus est.

CCLIV. OLYMP.

239. II.

Maximinus aduersum ecclesiarum sacerdo-
tes persecutionem facit.

240. III.

a Censorino lib. de die natali
6. 65. est an. 2. Olymp. 254.

Maximinus Aquileiæ à Pupieno occiditur.
Romanorum XXIII. regnavit GORDIA-
NVS ann. VI.

241. I.

Romæ XVIII. Episcopus ordinatur AN-
TEROS, mense vno: post quem XIX. FA-
BIANVS, annis XII.

Gor

DOM. ROM.

242. II. Gordiano Romam ingresso, Pupienus &
 *Albinus, qui imperium arripuerant, in palatio
 occisi. *Balbinus,
alijs.

CCLV. OLYMP.

243. III.
 244. IV.
 245. V.
 MMCC LX. 246. VI. *Gordianus admodum adolescens, Partho-
 rum natione superatâ, cum victor reuertere-
 tur ad patriam, fraude Philippi Præfecti præto-
 rio, haud longè à Romano solo interfectus est.
 Gordiano milites tumultum ædificant, qui Eu-
 phrati imminet, ossibus eius Romam reuectis.
 Romanorum XXIV. regnavit PHILIPPVS
 ann. VII.

CCLVI. OLYMP.

247. I. Philippus Philippum filium suum confor-
 tem regni facit; primusque omnium ex Ro-
 manis Imperatoribus Christianus fuit.
 248. II. Regnantibus Philippis, millesimus annus
 Romanæ Urbis expletus est: ob quam solenni-
 tatem innumerabiles bestię in Circo magno
 interfectæ, ludi que in campo Martio theatra-
 les tribus diebus ac noctibus populo peruigi-
 lante celebrati.
 249. III. Theatrū Pompeij incensū, & Hecatostylon.
 *XL. missus natali Romanæ Urbis cucurre-
 runt, & agon mille annorum actus.
 250. IV. Philippus urbem nominis sui in Thracia
 construxit.
 Alexandrinam Ecclesiam XIII. Episcopus
 tenuit DIONYSIVS annis *XVIII.

CCLVII. OLYMP.

251. V. Philippus senior Veronæ, Romæ iunior
 occiditur.

DOM. ROM.

252. VI.
253. VII.

Romanorū XXV. regnavit DECIVS an. I.
mens. III.

254. I.

Decius è Pannonia inferiore Budaliæ natus
fuit.

Decius cū Philippos patrem & filium in-
terfecisset, ob odium eorum, in Christianos
persecutionem mouet.^a

¶ VII. PERSECVTIO.

^b Sic hoc loco ms. codex Amālinus, in quo miror & alibi aliarum Persecutionum
non fieri mentionem. Baron. in Annal. consule de ista alijsq; Persecutionibus.

^a In mss. mss.
hic nulla S. Lati-
rentij martyris
mentio.

ANTONIVS monachus in Ægypto nasci-
tur.

Romæ amphitheatrum incensum.

Alexandro Hierosolymorum Episcopo
apud Cæsaream Palæstinæ ob martyrium inter-
fecto, & Antiochiæ Babyla,* MAZABANES &
FABIUS Episcopi constituuntur.

* Mazaba-
nus Mari-
no.

* Sic lege cum Mariano ms.
Decius, inquit is, occiditur
cum filio, in Abritto Thraciæ loco, à Gothis in bello. Plinius l. 5. c. 30.
Abrittenorū in Mœsia seu Thracia meminit. In mss. Amādin. & Lips. legitur
Abryto. In mss. Aquic. & Ortel. à Bruto.

Decius cum filio in * Abritto occiditur.

CCLVIII. O L Y M P.

Romanorum XXVI. regnavit GALLVS &
VOLVSIANVS, Galli filius, ann. II. mens. IV.

255. I.

Romanę Ecclesiæ episcopatum post Fabiani
gloriosam mortem XX. suscipit CORNELIVS,
anni s duobus, qui & ipse martyrio coronatus
est. Exstant ad eum Cypriani VIII. epistolæ.

^a In mss. Aquic. & Ortel.
est an. Christi 254. In ms.
Lips. itemq; Pontaco est 255.
St. Scaligero 253.

Pestilens morbus multas totius orbis prouin-
cias occupauit, maximeq; Alexandriam &
Ægyptum; vt scribit Dionysius, & Cypriani
de Mortalitate testis est liber.

Nouatus presbyter Cypriani, Romam ve-
niens, Nouatianum & ceteros confessores sibi
sociat; eò quòd Cornelius pœnitentes apostata-
tas recepisset.

An-

DOM. ROM.

MMCC|256.
LXX.Demetrius, Mariano Scotto.
Onufr. & Baron, legantur.

II.

Antiochiæ XIV. constituitur Episcopus

* DEMETRIANVS.

Romanæ Ecclesiæ episcopatum XXI. LV.
CIVS menses VIII. Post quem XXII. STE-
PHANVS annis III. Exstant ad vtrumque Cy-
priani epistolæ.

a Si in ms. Amandino ad vram legitur: de quo vide iudicium Pontaci.

* Sic apud Latinos ferè, sed
apud Græcos vñtati, Myfia.Gallus & Volusianus, cum aduersum Æmi-
lianum, qui in * Mæsia res novas moliebatur,
ex Vrbe profecti essent, in foro Flaminij,
siue ut alij putant, Interamnæ interfecti sunt.Æmilianus tertio mense inuasæ tyrannidis
extinctus est.Romanorum XXVII. regnavit VALERIA-
NVS & GALLIENVS annis XV.a In mss. Aquic. & Ortel. est an. 256. Sed in ms. Lips. itemq.
Pontaco est 257. at Scaligero 255.

257.

I.

Valerianus in Retia ab exercitu Augustus,
Gallienus Romæ à Senatu Cæsar appellatus.b Hic paragraphus deest in
ms. Amandino, per obliuio-
nem librarij, ut arbitror. In
alijs mss. Dionysius Papa anteb Romanæ Ecclesiæ episcopatū tenet XXIII.
XYSTVS annis VIII.

Xystum collocatur, Onufr. & Baron. consule.

258.

II.

Cyprianus primū Rhetor, deinde presby-
ter, ad extremum Carthaginienſis Episcopus,
martyrio coronatur.

CCLIX. OLYMP.

259.

III.

Valerianus, in Christianos persecutione
commotā, statim à Sapore Persarum Rege
capitur, ibique seruitute miserabili conse-

260.

IV.

nescit.

261.

V.

Sapor Rex Persarum Syriam, Ciliciam &
Cappadociam depopulatur.

262.

VI.

Valeriano in Persas ducto, Gallienus nostris
pacem reddidit.IOBELEVS
IUSTA
MAIORES
NOSTROS.

CCLX. OLYMP.

263. VII. Antiochiæ XV. constituitur Episcopus
PAVLLVS SAMOSATENVS.
Gallieno in omnem lasciviã dissoluto, Ger-
mani Rauennam vsque venerunt.
264. VIII. Alamanni, vastatis Gallijs, in Italiã transiêre.
265. IX. Græcia, Macedonia, Pontus, Asia depopu-
lata per Gothos.
Quadi & Sarmatæ Pannonias occupauerūt.
- MMCC LXXX. | 266. X. Germanis Hispanias obtinentibus, Tarra-
con expugnata est,
Parthi Mesopotamiam tenentes, Syriam
inuasērunt.

CCLXI. OLYMP.

- * Nicophoro, ann. VIII. Alexandrinæ Ecclesiæ XXIV. Episcopus or-
dinatur MAXIMVS, annis * XVIII.
267. XI. Romæ XXIV. Episcopus constituitur DiO-
NYSIVS, ann. * IX.
268. XII. Odenathus, Decurio Palmyrenus, collectâ
agrestium manu, ita Persas cæcidit, vt ad Cte-
siphontem castra poneret.
Hierosolymorum episcopatum tenet HY-
MENAEVS.
269. XIII. Paullus Samosatenus à cunctorum prædica-
tione desciscens, Artemonis hæresim suscitauit.
In cuius locum Antiochenæ Ecclesiæ XVI, or-
dinatur Episcopus DOMNVS.
270. XIV. Galliæ per Postumum & Victorinum & Te-
tricum receptæ.

CCLXII. OLYMP.

271. XV. * Gallienus Mediolani occiditur.
* Alij hæc referunt ad Olympiadem superiorem.

Roma-

HIERONYMO INTERPRETE
DOM. ROM.

Romanorum XXVIII. regnavit CLAUDIUS
anno I. mens. IX.

272. a I.
* In mss. Aquic. & Ortel.
est an. 271. at Scaligero 270.
In Lips. 272. idem Pontaco.

In Alexandria Bruchium, quod per multos
armos fuerat obsessum, tandem destruitur.

273. II.

Claudius Gothos, Illyricū, & Macedoniam
vastantes, superat. Ob quæ in curia clipeus ei
aureus, & in Capitolio statua aurea conloca-
ta est.

* Pannonia urbs est, ortu
Probi Imp. nobilis.

Claudius * Sirmij moritur.

QVINTILLVS, Claudij frater, à Senatu Au-
gustus appellatus, XVII. imperij die Aquil-
eiae occiditur.

Romanorum XXIX. regnavit AVRELIANVS
ann. V. mens. VI.

374. I.

Antiochenæ Ecclesiæ XVII. ordinatur Epi-
scopus TIMAEVS.

CCLXIII. OLYMP.

Aurelianus, Tetrico apud Catalaunos pro-
dente exercitum suum, Gallias recepit.

275. II.
* Sic & Mariannus.

Zenobia apud * Immas, haud longè ab An-
tiochia, vincitur; quæ, occiso Odenathō mari-
to, Oriētis tenebat imperiū: in qua pugna strē-
nuissimè aduersus eam dimicavit Pompeianus
dux, cognomento Francus, cuius familia ho-
dieque apud Antiochiam perseverat. ex cuius

* Antiochia post Episcopum:
de quo Hieron. l. de Script.
eccles.

* Euagrij presbyter carissimus nobis stirpe
descendit.

MMCCXC. 276. III.

Eusebius Laodicens Episcopus insignis
habetur.

Aurelianium Romæ triumphantem Tetricus
& Zenobia præcesserunt: è quibus Tetricus
Corrector postea Lucaniæ fuit, & Zenobia
in Vrbe summo honore consenuit; à
qua hodieque Romæ * Zenobiæ familia nuncupatur.

* Zenobia.

Aure-

DOM. ROM.

Aurelianus templum Soli ædificat, & Romam firmioribus muris vallat.

Primus agón Solis ab Aureliano institutus.

277.

IV.

Aurelianus cum aduersum nos persecutio-

278.

V.

nem mouisset, fulmen iuxta eum comitesque eius ruit: ac non multò post inter Constanti-

* Castrum nouum,
Latine veritas.

nopolim & Heracliam in * Canophrurio viae veteris occiditur.

CCLXIV. OLYMP.

Romanorum XXX. regnauit TACITVS mens. VI.

279.

I.

* Hoc loco ms. Amand. & Pontacius collocant notam numeri I. Sed alij codices mss. itemq; Scaliger omittunt. Ex hac & alijs variantibus scriptiōibus nascitur & de Christi annis dissensio.

Quo apud Pontum occiso, obtinuit FLORIANVS imperium diebus * LXXXIX. Hoc quoque apud Tarsum interfecto,

* Beda & Corra-
ctus adfentiuntur.

Vide supra ann. 195. 196. 220. & alibi.

Romanorum XXXI. regnauit PROBUS an. VI. mens. III.

280.

I.

* In mss. Aquic. & Ortel. est an. 278. at Scaligero 277. In m. Lips. 279. at Pontaco 280.

Romanæ Ecclesiæ episcopatum XXV. suscipit FELIX, annis quinque.

Probus Gallias à barbaris occupatas ingenti virtute restituit.

Initium LXXXVI. Iobelei secundum Hebræos.

Anatolius Laodicens Episcopus, Philosophorum disciplinis eruditus, plurimo sermone celebratur.

281.

II.

* Sic disertè & rectè in ms. Amadino legitur: non annus vel anni, ut in alijs mss. perperam.

* Sic Aquic. Lips. & Ortel. mss. codices, quibus Beda, Ado, & Marianus suffragantur. In ms. Amadino desunt illa, iuxta Edeffenos DLXXXVIII.

Secundo anno Probi, iuxta Antiochenos CCCXXV. * anno fuit, iuxta Tyrios CCCC II. iuxta Laodicenos CCCXXIV. iuxta Edeffenos ^b DLXXXVIII. iuxta Ascalonitas CCC LXXX. insana * Manichæorū hæresis in commune generis humani malum exorta.

* De Mane & Manichæis lege Baran. aliosq;.

282.

III.

Probus Gallos & Pannonios vineas habere permisit, Almamque & Aureum montem, militari manu consitos, prouincialibus colendos dedit.

Antio.

HIERONYMO INTERPRETE
DOM. ROM.

CCLXV. OLYMP.

283. IV. Antiochiæ XVIII. constituitur Episcopus
CYRILLVS.

Saturninus, Magister exercitus, nouam ciuitatem Antiochiæ orsus est condere; qui postea imperiū molitus inuadere, Apaniæ occiditur.

284. V. Romanæ ecclesiæ episcopatū suscipit XXVI.
EVTYCHIANVS, mensibus VIII. post quem
XXVII. * GAIVS, annis quinque.

* Ita Ponticus & mei mss.
Sed in Amandino, Gallus.
Scaligero autem Gaianus.

285. VI. Probus tumultu militari, apud Sirmium, in
turre, quæ vocatur Ferrata, occiditur.

Alexandrinæ ecclesiæ XV. Episcopus præfuit
THEONAS ann. XIX.

Romanorum XXXII. regnauit CARVS cum
filijs CARINO & NYMERIANO annis II.

MMCCC. 286. I. Carus Narbonensis cū, omni Parthorum
regione vastatā, ^a Cochen & Ctesiphontem,
nobilissimas hostium vrbes, cepisset, super
Tigridem castra ponens, fulmine ictus interiit.

^a Sic cum meis mss. Iordan-
des, Marianus ms. & ante
eos Marcellinus, lib. 24. Co-
che, quam Seleuciam no-
minant. Alij variant in una alteraue littera.

CCLXVI. OLYMP.

287. II. Numerianus, cū ob oculorum dolorem
lecticula veheretur, insidijs Apri soceri sui, oc-
cisus est; vix fœtore cadaueris post aliquot dies
scelere comperto.

* Sic & Eutropius & Ma-
rianus mss. Huic paragrapho
Scaliger præfigit notam nu-
meralem III.

Carinus prælio victus apud * Margum oc-
ciditur.

Romanorum XXXIII. regnauit DIOCLE-
TIANVS annis XX.

288. ^a I. Diocletianus Dalmata, Scribæ filius, Im-
perator electus, statim Aprū in militum con-
cione percussit, iurans * sine suo scelere Nume-
rianum interfectum.

^a In mss. Aquic. & Ortel.
itemq; Scaligero est an. 286.
In ms. Lips. 287. at Ponticu-
co 288.

* Sic & Ma-
rianus ms.

289. II. Diocletianus in consortium regni Hercu-
lium Maximianum adsumit; qui rusticorum
mul-

DOM. ROM.

multitudine oppressa, quæ factioni suæ^a Bacau-
darū nomen indiderat, pacem Gallijs reddidit.

^a Horum & Eutropius, Prosper, Sigebertus alijs meminere.

290. III.

CCLXVII. O L Y M P.

291. IV.

Carausius, sumtā purpurā, Britannias occu-
pauit.

Narseus Orienti bellum intulit.

Quinquegentiani Africam infestauerunt.

Ægyptū Achilleus obtinuit. Ob quæ CON-
STANTIUS & GALERIUS MAXIMIA-
NVS Cæsares adsumuntur in regnum. Quorum

292. V.

293. VI.

^b Sardica, Mariano ms.
Ortelium in Thesauro geo-
graph. & Pontacum hoc loco
consule.

Constantius Claudij ex filia nepos fuit: Gale-
rius in Dacia, haut longè à^b Serdica, natus. At-
que vt eos Diocletianus etiam adfinitate con-
iungeret, Constantius priuignam Herculij
Theodoram accepit, ex qua postea sex liberos
Constantini fratres habuit. Galerius filiam
Diocletiani duxit Valeriā. Ambo vxores, quas
habuerant, repudiare compulsi.

294. VII.

CCLXVIII. O L Y M P.

295. VIII.

MMCCCX. 296. IX.

^a Coptos, Mariano.

Busiris & ^a Coptus, contra Romanos rebel-
lantes, ad solum vsque subuersæ sunt.

297. X.

^c De ijs Tacitus in Ger-
mania descriptione.

Carporum & ^c Basternorum gentes in Ro-
manum solum translatae.

298. XI.

Primus Diocletianus adorari se, vt Deum,
iussit, & gemmas vestibus calceamentisque in-
feri: cū ante eum omnes Imperatores in mo-
dum Iudicum salutarentur, & chlamydem
tantūm purpuream à priuato habitu plūs ha-
berent.

CCLXIX. O L Y M P.

299. XII.

Marcellinus, alijs. De quo,
deq; Marcello Papa Onufr. & Baronium consule.

Romanæ ecclesiæ XXVIII. episcopatum
suscipit * MARCELLIANVS.

Alexan-

DOM. ROM.

300. XIII. Alexandria, cum omni Ægypto, per Achil-
leum ducem à Romana potestate desciscens,
301. XIV. octauo obsidionis mense à Diocletiano capta
est. Itaque plurimi per totam Ægyptum graui-
bus proscriptionibus exsilijsque vexati; interfe-
302. XV. ctis his, qui auctores perduellionis exstiterant.

^a Hierosolymarum, pas-
sim legitur in ms. Amandi-
no. Alij scribunt, Ierosoly-
morum. Tacitus & alij scriptores Romani nuncupant Solymorum urbem.

^b In ms. Amandino passim
scribitur, Britannia. Sic fere
Angli hodieq. pronuntiant.

Ecclesiæ ^a Hierosolymorum XXXVII. or-
dinatur Episcopus ZABDAS.

Post X. annos per Asclepiodotū, Præfectum
prætorio, ^b Britannia recepta.

CCLXX. OLYMP.

303. XVI. Iuxta Lingonas, à Constantio Cæsare LX.
millia Alamannorum cæsa.

* Narseus, siue Narses, iste
fuit Rex Persarum.

Galerius Maximianus, victus à * Narseo,
ante carpentū Diocletiani purpuratus cucurrit.

Veturius magister militiæ Christianos mi-
lites persequitur, paullatim ex illo tempore
iam persecutione aduersum nos incipiente.

304. XVII. Galerius Maximianus, superato Narseo, &
vxoribus ac liberis sororibusque eius captis, à
Diocletiano ingenti honore suscipitur.

Thermæ Diocletianæ Romæ factæ, & Maxi-
mianæ * Carthagini.

* Carthaginē.

Ecclesiæ Hierosolymorum XXXIX. præ-
fuit HERMON.

Antiochiæ XIX. constituitur Episcopus
TYRANNVS.

^a Ita ms. codex Amandi-
nus. At Ponticus ista de Iobeleis hic & alibi à quopiam

^a Iobeleus secundum maiores.

305. XVIII. Alexandrinæ ecclesiæ XVI. post Theonam
Episcopus ordinatur PETRVS; qui postea, IX.
persecutionis anno, gloriose martyrium per-
petrauit.

Diocletianus & Maximianus Augusti in-
signi pompā Romæ triumpharunt; anteceden-
tibus currum eorum Narsei coniuge, sorori-
bus

DOM. ROM.

* Sic disertè nostri mss. co-
dices. Eutropius aliq̃, Par-
thos & Persas non raro
confundunt.

bus, liberis & omni præda, * qua Parthos spo-
liauerant.

Terræ motu horribili apud Tyrum & Sido-
nem multa opera conciderunt, & populus in-
numetabilis oppressus.

MMCCC
XX. 306. * XIX.
a Bedal. i. hist. Angl. c. 6.
est an. 305.

XIX. Diocletiani anno, mense Martio, in
diebus Paschæ ecclesiæ subuersæ sunt: * quarto
autem persecutionis anno Constantinus regna-
re orsus.

* Sic & mss.
aliquot, qui-
bus usus est
Pontacus.

b SECUN-
DVM AN-
TIOCHE-
NOS AN.
CCCL.

CCLXXI. OLYMP.

b Sic in ms. Amandino ad oram legitur. Pontacus & Scaliger legunt CCCLI.

307. XX.

Secundo anno persecutionis, Diocletianus
Nicomediæ, Maximianus Mediolani purpu-
ram deposuerunt.

c Hic paragraphus deest in
ms. Amandino, uti & ubi
numeri annorū imperij Ga-
lerij Maximiani. Nobis tamen
nostris mss. Idem Pontaco & Scaligero probatur.

c GALERIUS solus biennio Augustus impe-
rium tenuit.

308.

I.

Romæ XXIX. Episcopus constituitur Ev-
SEBIUS, mensibus VII. Post quem XXX. eccle-
siam tenet MILTIADES annis * IV.

* Baron.
consule.

MAXIMINVS & SEVERVS à Galerio Maxi-
miano Cæsares facti.

309.

II.

Constantius, XVI. imperij sui anno, diem
obiit in Britannia Eboraci. Post quem filius
eius CONSTANTINVS, ex concubina * Helena
procreatus, regnum binuadit.

a Baron. in Annal. & Lips
lib. De magnitudine Rom.
consule.

b Non inuasit, sed ab exercitu Britannico ad imperium euectus
est, ut Aur. Victor & Zosimus testantur. Baronium lege.

Romanorum XXXIV. regnavit CON-
STANTINVS, ann. XXX. mens. X.

310.

* I.

a mss. Aquic. & Ort. iteq̃,
Scaligero est an. 308. In ms.
Lips. 309. At Pontaco 310.

MAXENTIVS, Herculi Maximiani filius,
à prætorianis militibus Romæ Augustus ap-
pellatur.

* secundo anno imperij
sui, additur in alijs mss.

Seuerus Cæsar, à Galerio Maximiano
contra Maxentium missus, Rauennæ * inter-
ficitur.

HIERONYMO INTERPRETE.
DOM. ROM.

• CCLXXII. O L Y M P.

• Ob notas numerales biennalis imperij Galerij Maximiani
margini à nobis adiectas, erit à fide ms. codicis Amandini, quo-
ad Olympiadum disputationem, in posterum nonnihil recedendū.
Quia in re deinceps Pontacum ferè sequemur, cuius exemplaria
mss. cum nostris non raro consonant.

311. II. LICINIUS à Galerio • Carnunti Impera-
tor factus.

• Petronellam, in infe-
riori Austria hodie esse voluit.

Herculius Maximianus à filia Fausta dete-
ctus, quòd dolum Constantino viro suo para-
ret, Massiliæ fugiens occiditur.

* Sic & Marianus ms. Est
autem Siscia urbs Pannonia
secunda: cuius ut & Qui-
rini, Fortunatus, Prudentius,
Gregor. Turonensis, alijsq; me-
minere. Baron. consule in No-
tis ad Martyrol. 4. Iunij.

Quirinus Episcopus • Siscianus gloriosè pro
CHRISTO interficitur. Nam manuali molâ ad
collum ligatâ, è ponte præcipitatus, in flumine
diutissimè supernatauit, & cum spectantibus
conlocutus, ne sui terrerentur exemplo, vix,
orans vt mergeretur, obtinuit.

312. III. Galerius Maximianus ^a moritur.

^a vicesimo primo imperij sui anno; in alijs mss. interfertur tum legitur;
estq; ad marginem notatus 17. imperij Constantini annus.

Romanæ ecclesiæ XXXI. ordinatur Episco-
pus Silvester, annis ^b XXII.

313. IV. Maximinus persecutione in Christianos fa-
ctâ, cum iam à Licinio puniendus esset, apud
Tarsum • moritur.

* Baron. ibid.

314. V. Alexandrinæ Ecclesiæ XVII. ordinatur Epi-
scopus ACHILLAS.

^b Baron. 10.
3. Annal. la-
gatur.

CCLXXIII. O L Y M P.

315. VI. Maxentius iuxta pontem Mulvium à Con-
stantino superatus occiditur.

MMCCC
XXX.

316. VII. Bellum Cibalense aduersum Licinium.

317. VIII. Hierosolymorum XXXIX. constituitur Epi-
scopus MACARIUS.

318. IX.

CCLXXIV. O L Y M P.

319. X. Diocletianus haud procul à Salonis, • in
villæ suæ palatio moritur, & solus omnium in-
ter Deos priuatus refertur.

* Sic mei mss. at Pontacius
legit, in villa sua Spalato.

FAX NO-
STRIS A
CONSTAN-
TINO RED-
DITA. Pontac-
ius alijsq; volun-
taria referri ad
an. ferè VII.
Constantini.

EUSEBII CHRONICON HIERON. INTERP.
DOM. ROM.

320. XI. CRISPVS & CONSTANTINVS, filij Cō-
stantini, & LICINIVS adolescens, Licinij Au-
gusti filius, Constantini ex sorore nepos, Cæsa-
res appellantur. Quorum Crispum Lactantius
321. XII.
322. XIII. Latinis litteris erudiuit, vir omnium suo tem-
pore eloquentissimus, sed adeò in hac vita pau-
per, vt plerumque etiam necessarijs indiguerit.

CCLXXV. OLYMP.

323. XIV. Licinius Christianos de palatio suo pellit.
Basileus Amasiæ Ponti Episcopus sub Lici-
nio martyrio coronatur.
324. XV. Alexandrinæ Ecclesiæ XIX. ordinatur Epi-
scopus ALEXANDER, à quo* Arrius presby- * Arius.
ter de ecclesia eiectus, multos suæ impietati so-
ciat. Ad quorum perfidiam coarguendam, syno-
dus CCCXVIII. Episcoporum in Nicæam vr-
bem Bithyniæ congregata, omnes hæreticorum
machinas HOMOVSI oppositione deleuit.
Onufrium & Baron. lege.
325. XVI.
MMCCC 326. XVII. CONSTANTIVS filius Constantini Cæ-
sar factus.
XL.
Licinius Thessaloniciæ contra ius sacramenti
priuatus occiditur.

a Pontacius hic legatur. a CCLXXVI. OLYMP.

327. XVIII. Nazarius Rhetor insignis habetur.
328. XIX. Crispus filius Constantini, & Licinius iunior,
Constantiæ Constantini sororis & Licinij filius,
crudelissimè interficiuntur. b
b anno imperij sui nono, additur in alijs mss.
329. a XX. Vicennalia Constantini Nicomediæ acta, &
a Pontacum hoc loco cõiule. sequenti anno Romæ edita.

* Hunc Eusebio epilogum,
vt & versa pagina Hiero-
nymo titulum, visum fuit
adscribere, discrimini facien-
do: etsi à mss. codicibus ista
absint.

* Eusebij Cæsariensis Episcopi
chronicon explicit.

HIERO.

HIERONYMI

PRESBYTERI

CRONICON.

*Huc usque historiã scribit EVSEBIUS,
Pamphili contubernalis: cui nos ista
subiecimus.*

330. a XXI.

*In ms. codice Ortel. itemq;
Scaligero est annus Christi
328. In ms. Lips. 329. At
Pontaco 330. In mss. autem
Amandino & Aquic. anni
Christi non notantur. Nec id
mirum; cum ratio nume-
randi per annos Christi, de-
mum inuenta atque in usum
deducta reperiatur à Diony-
sio Exiguo, multis annis Eusebio, Hieronymo, Prospero,
et alijs, vetustis chronographis posteriore.*

ARNOBIUS Rhetor in Africa clarus
habetur: qui cum Siccæ ad declamandum
iuvenes erudiret, & adhuc ethnicus ad creduli-
tatem somnijs compelleretur, neque ab Episco-
po impetraret fidem, quam semper impugna-
uerat, elucubrauit aduersum pristinam religio-
nem luculentissimos libros; & tandem velut
quibusdã obsidibus pietatis fœdus impetrauit.

* Drepanam, Bithyniæ ciuitatem, in honorem
martyris Luciani, ibi conditi, Constantinus in-
staurans, ex vocabulo matris suæ Helenopo-
lim nuncupauit.

* Drepanum.

CCLXXVII. OLYMP.

331. XXII.

In Antiochia Dominicum, quod vocatur
Aureum, ædificari ceptum.

Constantinus uxorem suam Faustam inter-
fecit.

Donatus agnoscitur: à quo per Africam
Donatiani.

Antiochiæ post Tyrannum XX. ordinatur
Episcopus VITALIS; post quem XXI. PHI-
LOGONIVS; cui successit XXII. PAVLLI-
NVS; post quem XXIII. EVSTATHIVS.
Quo in exsilium ob fidem truso, usque in præ-
sentem diem Arriani Ecclesiam obtinuerunt,
id est Eulalius, Euphronius, Eusebius, Placil-
lus,

* Mellitus, Mariano Scotto.

- lus, Stephanus, Leontius, Eudoxius, Meletius, Euzoius, Dorotheus, rursus Meletius. Quorum idcirco tempora non digessi, quod eos hostes potius Christi, quam Episcopos iudicē.
332. XXIII. Iuuenus presbyter, natione Hispanus, Evangelia heroicis versibus explicat.
- Porphyrius, misso ad Constantinum insigni volumine, exilio liberatur.
333. XXIV. Alexandria XIX. ordinatur Episcopus ATHANASIUS.
- Dedicatur Constantinopolis, omnium panē urbium nuditate.
- Metrodorus Philosophus agnoscitur.
- Romæ XXXII. Episcopus ecclesiam tenuit MARCVS mensibus VIII. Post quem XXXIII.
334. XXV. ordinatus est IVLIVS, annis XVI. mensibus IV.

CCLXXVIII. O L Y M P.

335. XXVI. Edicto Constantini gentilium templa subuerfa sunt.
- Romani Gothos in Sarmatarum regione vicerunt.
- * Constans filius Constantini prouehitur ad regnum.
336. XXVII. Pestilentia & fame innumerabilis multitudo in Syria Ciliciaque perit.
337. XXVIII. Sarmatæ * Limigantes dominos suos, qui nunc Argaragantes vocantur, factâ manu, in Romanum solum expulerunt.
- Calocærus, in Cyprio res novas molitus, opprimitur.
338. XXIX. Constantinus, cum liberis suis, honorificas ad Antonium litteras mittit.
- Tricennalibus Constantini, Dalmatius Cæsar appellatur.

* Sic & Marianus ms. In
 mss. Aquic. Lips. & Ortel.
 itemq; Scaligero Constantius.
 MMCCC

* De ijs Marcellinus lib. 17.
 & 19.

CCLXXIX. OLYMP.

339. XXX. | *Pater Rhetor Romæ gloriosissimè docet.

* Sic & mss. ceteri & Ponticus legunt. at Scaliger, Patera, ex Apollonio in Rhetoribus; Hieronymus, Paterius, epist. ad Hedybiam.

Nazarij Rhetoris filia in eloquentia patri coæquatur.

Tiberianus, vir disertus, Præfectus prætorio Gallias regit.

Eustathius Constantinopolitanus presbyter agnoscitur; cuius industriâ in Hierosolymis Martyrium constructum est.

340. XXXI.

a Baronium in Annal. Bel-
larminū in Controuers. Pon-
taciū hoc loco aliosq. consule.
In Mariani chronico mss. le-
gitur rebaptizatus.

Constantinus extremo vitæ suæ tempore ab Eusebio Nicomediensi Episcopo baptizatus, in b Arrianorum dogmate declinat: à quo vsque in præsens tempus ecclesiarum rapinæ & totius orbis est secuta discordia.

b Arrianum
dogma, in
alijs mss.

c Achyrone, vel Ancyro-
ne, alijs, Ancyra, apud Ni-
comediam, Marcell. lib. 20.

Constantinus cū bellum pararet in Persas, in c Acyrone villa publica, iuxta Nicomediam, moritur anno ætatis LXVI. post quem tres li-beri eius ex Cæsaribus Augusti appellantur.

* Sic & ceteri mss. Scaliger
legit, Constantius, Constā-
tinus & Constans.

Romanorū XXXV. regnavit * CONSTAN-
TINVS & CONSTANTIVS & CONSTANS an-
nis XXIV. mensibus V. diebus XIII.

341.

I. Ablabius Præfectus prætorio & multi nobi-
lium occisi.

Sapor Rex Persarum, Mesopotamiâ vasta-
tâ, duobus fermè mensibus Nisibin obsedit.

Dalmatius Cæsar, quem patruus Constan-
tinus consortem regni filijs dereliquerat, fa-
ctione Constantij patruelis, & tumultu milita-
ri interimitur.

Iacobus Nisibenus Episcopus agnoscitur: ad
cuius preces sæpè vrbs discrimine liberata est.

342.

II.

Ex hoc loco impietas Arriana, Constantij
Regis fulta præsidio, exsilijs, carceribus & va-
rijs afflictionum modis primū Achanasium,

G

deinde

deinde omnes non suæ partis Episcopos persecuta est.

CCLXXX. O L Y M P.

343. III. Constantinus bellum fratri inferens iuxta Aquileiam * Alsa occiditur.

* Sic & alij mss. miraphrasi, cum Alsa sit fluvius, non opidum.

344. IV. Vario euentu aduersum Francos à Constante pugnatur.

Multæ Orientis vrbes terræ motu horribili conciderunt.

* Sic & mss. reliqui, & Ponticus. at Scaliger legit simpliciter, in Syria. Marianus

autem, in Cœle-Syria. Apud Plinium l. 5. c. 12. & Melam l. 1. c. 11. Cœle inter 12. Syria regiones numeratur. Cœle-Syriæ Ptolemæus, Strabo & sacra littera non uno loco meminere.

Audæus in * Syria-Cœle clarus habetur: à quo hæresis Audiana.

345. V. Franci à Constante perdomiti, & pax cum eis facta.

Hermogenes, Magister militiæ, Constantinopoli tractus à populo, ob Episcopum Paulum: quem Regis imperio & Arrianorum factione pellebat.

Antiochiæ Dominicum aureum dedicatur.

* Macedonius, artis plumariæ, in locum Paulli ab Arrianis Episcopus subrogatur: à quo nunc hæresis Macedoniana.

* De eo legē-
dus omnino
Baronius.

Paullus crudelitate Præfecti Philippi (nam fautor Macedonij partium erat) & Arrianorum infidijs strangulatur.

MMCCC/
LX.

VI.

Maximinus Treuerorum Episcopus clarus habetur: à quo Athanasius Alexandria Episcopus, cum à Constantio quæreretur ad pœnam, honorificè susceptus est.

CCLXXXI. O L Y M P.

347. VII. Sapor Rex Persarū Christianos persequitur.

Neocæsarea in Ponto subuersa, excepta ecclesia & Episcopo, ceterisque qui ibidem reperti sunt,

Titian

348. VIII. Titianus, vir eloquens, Præfecturam prætorio apud Gallias administrat.

Athanasius ad Constantis litteras Alexandriam regreditur.

Dyrrachium terræ motu corruit, & tribus diebus ac noctibus Roma natauit, plurimæque Campaniæ vrbes vexatæ.

349. IX. Magnis Reipublicæ expensis, in * Seleucia Syriæ portus effectus.

^a Erat enim ad Tigrim fl. sita, teste Plinio.

350. X. Rursum Sapor tribus mensibus obsedit Nisibin.

^b Sic alij nostri codices mss. itemq. Potacus & Scaliger.

In ms. Amandino paragra- phus iste hoc loco omissus,

paullo infra ad numerum XI ante illa verba, Nam vt alia omittam,

^c dormitante, ut arbitror, librario est collocatus.

Eusebius Emisenus, Arrianæ signifer factio- nis, multa & varia conscribit.

Solis facta defectio.

CCLXXXII. OLYMP.

351. XI. Bellum Persicum nocturnum, apud * Singa- ram; in quo haut dubiam victoriam militum stoliditate perdidimus. Neque verò ullū Con- stantio ex noue grauissimis prælijs contra Per- fas gratius bellū fuit. Nam vt alia omittam, Ni- sibi obsessā, ^c Bizabde & Amida captæ sunt.

^a Mesopotamiæ vrbs est.

^c Sic mss. alij, Pontacus item & Scaliger. In ms. Amandino Bizandecta, Mida captæ sunt. Est autem Amida hodie Arabibus Ameth, siue Emeth, Turcis Kara-emeth, id est nigra Amida, vt notat Scaliger. Bizabde est Amm. Marcellino Bezabde.

^a Baron, to. 3. Annal. legatur.

XL. ^a MAXIMVS post Macarium Hieroso- lymorū Episcopus moritur. Post quem Eccle- siam Arriani inuadunt, id est Cyrillus, Euty- chius, rursum Cyrillus, ^{*} Hirenus, tertio Cyril- lus, Hilarius, quarto Cyrillus: quorum Cyril- lus, cum à Maximo fuisset presbyter ordinatus, post mortem eius, ita ei ab Acacio Episcopo Cæsariensi, & ceteris Arrianis episcopatus pro- mitteretur, si ordinationē Maximi repudiasset, diaconus in Ecclesia ministravit. Ob quam im- pietatem sacerdotij mercede pensatus, Hera- clium, quem moriens Maximus in suum locum substituerat, varia fraude ^a sollicitans, de Epi- scopo.

^{*} Irenæus.

^a Ita mei mss. & Marianus. at Scaliger legit, sollicitatus.

DOM. ROM.

352. XII.

De his omnibus cōsule Platinam, Onofrium, Baronii, Ciaconium & alios historia Pontificia scriptores.

scopo in presbyterum regradauit.

Romanæ Ecclesiæ XXXIV. ordinatur Episcopus * LIBERIVS : quo in exilium ob fidem trulo, omnes clerici iurauerunt, vt nullum alium fusciperet. Verum cū * Felix ab Arriano is fuisset in sacerdotium substitutus, plurimi peierauerunt, & post annum cum Felice eieci sunt : quia Liberius tædio victus exsilij, & in * hæretica prauitate subscribens, Romam quasi victor intrauerat.

353. XIII.

Consentit Socrates.

Alij, Helene, Mariano Helena; hodie Elna, vicus in faucibus Pyrenæa.

Magnentio apud Augustodunum arripiente imperium, Constans haud longè ab Hispania, in castro, cui Helenæ nomen est, interficitur, anno ætatis XXX. Quamobrem turbata R. P. VETRANIO Mursæ, NEPOTIANVS Romæ Imperatores facti.

* Id est, Republica, vt in alijs mss.

Romæ populus, aduersum Magnentianos rebellans, ab Heraclida Senatore proditur.

Nepotiani caput pilo per urbem circumlatum, multæque proscriptiones nobilium & cædes factæ.

Vetranioni apud Naissum à Constantio regium insigne detractum.

354. XIV.

* Est in Pannonia inferiore. Sic & Zosimus & Marianus mss.

Magnentius * Mursæ victus : in quo prælio Romanæ vires conciderunt.

* GALLVS Constantij patrueis Cæsar factus.

* Baron. 10, 3. an. 350. & 351. consule.

CCLXXXIII. OLYMP.

355. XV.

Gallus Iudæos, qui interfectis per noctem militibus arma ad rebellandum inuaserant, oppressit, cæsis multis hominum millibus, vsque ad innoxiam ætatem; & ciuitatem eorum Diocæsaream, Tiberiadem & Diospolim, plurimaque opida igni tradidit.

Nonnulli nobilium Antiochiæ à Gallo interfecti.

Magnen.

MMCCCLXX. 356. XVI.

Magnentius Lugduni in palatio propria se manu interficit, & DECENTIVS frater eius, quem ad tuendas Gallias Cæsare miserat, apud Senonas laqueo vitam explet.

^a Ita codex Amand. at in alijs mss. & apud Marianū, Forensis, id est, Forosegusianus.

Gennadius ^aForonensis Orator Romæ insignis habetur.

^b Mineruius Burdigalensis Rhetor Romæ florentissimè docet.

^b Fuit præceptor Ansonij.

357. XVII.

Gallus Cæsar, sollicitatus à Constantio patrueli, cui in suspicionem ob egregiam indolem venerat, * Istriæ occiditur.

* In urbe maritima Istriæ Flanona, ut notat Scaliger.

SILVANVS in Gallia res novas molitus, XXVIII. die extinctus est.

Victorinus Rhetor, & Donatus Grammaticus, præceptor meus, Romæ insignes habentur: è quibus Victorinus etiam statuam in foro Traiani meruit.

* Sic & Zozomen. l. 4. c. 9. Sed in vita S. Athanasij & apud Marianum dicitur Rodanus.

Paullinus & * Rodanus Galliarum Episcopi in exilium ob fidem trusi.

358. XVIII.

Alcimus & Delphidius Rhetores in Aquitania florentissimè docent.

^a Hunc paragraphum ex alijs mss. adscriptum. Deest enim in Amandino.

^a Petrus Cæsaraugustæ Orator insignis docet.

Donatus, à quo supra Donatianos in Africa dici memorauimus, Carthagine pellitur. Quidam sectatores eius etiam Montenses vocant, eò quòd ecclesiam Romæ primum in monte habere ceperint.

* Photij Bibliothecam consulte.

Eusebius Vercellensis Episcopus, & * Lucifer ac Dionysius, Caralitanae & Mediolanensis Ecclesiae Episcopi; Pancratius quoque Romanus presbyter, & Hilarius diaconus, distantibus inter se ab Arrianis & Constantio damnantur exilijs.

359. XVIII.

a Greg. Turonensis l. i. c. 38. disertè scribit Antonium transisse anno nonodecimo Constantij iunioris. Sic enim legendum, non Constantini.

Sulpicius Severus l. 2. lege.

Fide Baron.

IULIANVS, frater Galli, Mediolani Cæsar appellatur.

a Antonius monachus CV. anno ætatis in eremo moritur; solitus multis ad se venientibus de Paulo quodam Thebæo miræ beatitudinis viro referre complura: cuius nos exitum breui libello explicuimus.

Hilarius Episcopus Pictaviensis, factione Saturnini Arelatensis Episcopi, reliquorumque, qui cum eo erant, Arrianorum, ante triennium in Phrygiam pulsus, libros de nostra religione componit.

Reliquiæ Apostoli Timothei Constantino-
polim inuectæ.

Sarmata, Amathas & Macarius discipuli Antonij insignes habentur.

LIBERIVS Episcopus Romanus in exilium mittitur.

Magnæ Alamannorum copiæ, apud Argentoratum opidum Galliarum, à Cæsare Iuliano oppressæ.

360. XX.

Saraceni, in monasterium beati Antonij in-
ruentes, Sarmatam interficiunt.

a Id 20. Constantij anno factum testatur Hieronymus lib. de Script. eccles. in vita S. Luca. Consensit itaq; cum nostro ms. codice Amantino.

361. XXI.

Constantio Romam ingresso, *a* Andreæ Apostoli & Lucæ Euangelistæ reliquiæ à Constantinopolitanis miro favore susceptæ.

Nicomedia terræ motu funditus eversa, vicinis vrribus ex parte vexatis.

Paullinus Treuerorum Episcopus in Phrygia exulans moritur.

Euanthius eruditissimus Grammaticorum Constantinopoli diem obit: in cuius locum ex Africa *a* Chrestus adsumitur.

a Sic & Marianus.

362. XXII.

Tomos Conciliorum, nuper Celsus editos, consule.

Synodus apud Ariminum & Seleuciam Isauriæ facta; in qua antiqua Patrum fides de-
cem

cem primùm Legatorum, dehinc omnium
proditione damnata est.

Honoratus, ex Præfecto prætorio Gallia-
rum, primus Constantinopoli Præfectus Urbis
factus.

Gratianus, qui nunc Imperator est, nascitur.

Hilarius cùm apud Constantinopolim li-
brum pro se Constantio porrexisset, ad Gal-
lias redit.

Macedonius Constantinopoli pellitur.

CCLXXXV. O L Y M P.

363. XXIII.

*a Sic mss. at Marianus le-
git, religionis.*

Omnes panè toto orbe Ecclesiæ, sub nomi-
ne pacis & * Regis, Arrianorum consortio pol-
luuntur.

Constantinopoli ecclesiarum maxima dedi-
catur.

Baron. & alij legantur.

Meletius Sebastie Armeniorum Episcopus
ab Acacio & Georgio Episcopis Arrianis An-
tiochiam transfertur; & post non grande tem-
poris iutervallum, cùm presbyteros, qui ab
Eudoxio antecessore suo depositi fuerant, sus-
cepisset, exilij iustissimam causam subita fi-
dei mutatione delusit.

*a Sic & Marianus. Baron.
consule.*

Gallia per Hilarium ^a Ariminensis perfidiæ
dolos damnat.

364. XXIV.

*a Sine Mopsuestie, ut
Ammianus ait. Nam una eademq; urbs istis nominibus designatur,
ut Ios. Scaliger observavit, etsi Plinius & Ptolemeus duas esse velint.*

Constantius ^a Mopsocrenis inter Ciliciam
Cappadociamq; moritur, anno ætatis XLV.

Romanorum XXXVI. regnavit IULIANVS
anno vno, mensibus VIII.

365. ^a I.

*a In ms. Ortel. itemq; Sca-
ligero est an. 363. In Lips. co-
dice 364, at Pontico 365.*

Iuliano ad idolorum cultum converso, blan-
da persecutio fuit, inliciens magis quàm im-
pellens ad sacrificandum: in qua multi ex no-
stris voluntate propriâ corruerunt.

Georgio per seditionem populi incenso,
qui in locum Athanasij ab Arrianis fuerat or-
dinatus,

^a Gorgonium dicit de Germanicia, & Cymacium de Gabala. Hæc ore codicis Amadini leguntur adscripta, ut & Bongarsiant, teste Scaligero. Vnde Theodoretus hist. eccl. l. 3. c. 5.

MMCC
LXXX.

366. II.

^b Sic disertè codex Amad. 366, Christianos, ut alij mss.

^c Mysia inferioris urbs est.

^d Sic rectè codex Amadinus. Disertè enim Ammianus, anno ætatis altero & tricesimo. Itaq; in alijs mss. mendosè legitur XL. De morte Iuliani fusè Baron. in Annal.

dinatus, Athanasius Alexandriam reuertitur.

Eusebius & Lucifer de exilio regrediuntur: è quibus Lucifer, ^a adscitis duobus alijs confessoribus, Paullinum Eustathij Episcopi presbyterum, qui se nunquam hæreticorum communionem polluerat, in parte catholica Antiochiæ Episcopum facit.

Proæresius Sophista Atheniensis, lege datâ, ne Christiani liberalium artium doctores essent, cum sibi specialiter Iulianus concederet, ut ^b Christianus doceret, scholam sponte deseruit.

Æmilianus ob ararum subuersionem Dorostori à Vicario incenditur.

Ecclesia Antiochiæ clausa, & grauissima imminens persecutionis procella, Dei voluntate, sopita est. Nam Iulianus in Persas profectus nostrum post victoriam Dijs sanguinem vouerat: ubi à quodam simulato perfuga ad desertum perductus, cum fame & siti ^e Apostata perdidisset exercitum, & inconsultius à suorum erraret agminibus, ab obuio fortè hostiū equite, conto ilia perfoctus, interiit, anno ætatis ^f XXXII. Post quem sequenti die IOVIANVS ex Primicerio domesticorum Imperator factus est.

^e apostatâ, in mss. & apud Marianum.

CCLXXXVI. OLYMP.

Romanorum XXXVII. regnauit IOVIANVS mensibus III.

367. ^a I.

In mss. Oriet. itemq; Scaligero est an. 365. In Lips 366 At Pontaco 367.

Baronius in Annal. & Pontaco in hoc loco leg.

^a Iouianus, rerum necessitate compulsum, Nisibin & magnam Mesopotamiæ partem Sapor Persarum Regi tradidit.

Synodus Antiochiæ à Meletio & suis facta: in qua HOMOVSIØ ANOMOEØQVE reiecto, medium inter hæc HOMOEØVSIØN Macedonianum dogma vindicauerunt.

Iouianus cruditate siue odore prunarum, quas

• In alijs mss. XXXIII.

a Sic mss. at Marianus legit,
a Pannonia Cibalensi. Pon-
taco magis probatur, Ciba-
liensi.

quas nimias adoleri iusserat, Dadaſtanz mo-
ritur, anno ætatis * XXXIV. Poſt quem VA-
LENTINIANVS, Tribunus Scutariorum è
Pannonia * Cibalensis, apud Niceam Augu-
ſtus appellatus, fratrem VALENTEM Con-
ſtantinopoli in communionem regni adſumit.

Romanorum XXXVIII. regnavit VALEN-
TINIANVS, & VALENS annis XIV. menſ. V.

368. a I.

a In ms. Ortel. itemq; Scali-
gero eſt an. 366. In Lpf. 367.
at Pontaco 368.

Valentinianus egregius aliàs Imperator &
Aureliano moribus ſimilis, niſi quòd ſeuerita-
tem eius nimiam & parcitatem quidam cru-
delitatem & auaritiam interpretabantur.

369. II.

a Hieron. lib. de Script. eccl.

a Apollinaris Laodicens Episcopus mul-
timoda noſtræ religionis ſcripta componit.

Terræ motu per totum orbem facto, mare
litus egreditur, & Sicilia multarumq; inſu-
larum vrbes & innumerabiles populos op-
preſſit.

PROCOPIVS, qui apud Conſtantinopolim
tyrannidem inuaſerat, apud Phrygiam Saluta-
rem exſtinctus eſt: & plurimi Procopianæ par-
tis cæſi atque proſcripti.

Romanæ Eccleſiæ XXXV. ordinatur Epi-
ſcopus DAMASVS. Et poſt non multum tem-
poris interuallum, Viſinus à quibuſdam epi-
ſcopus conſtitutus, * Sicininum cum ſuis inua-
dit: quò Damasianæ partis populo confluen-
te, crudeliſſimæ interfectiones diuerſi ſexus
perpetratæ.

370. III.

Valens ab Eudoxio Arrianorum Episcopo
baptizatus noſtros perſequitur.

GRATIANVS Valentiniani filius Ambia-
nis Imperator factus,

H

Tanta

• Sic rectè codex Amandi-
nus, & l. 27. Ammianus: in
baſilica Sicinini. Erat au-
tem una ex dccē Vrbis Romæ
baſilicis. Marianus & alij
legunt Sicinium vel Sicin-
ium.

Tanta Constantinopoli est orta tempestas,
ut miræ magnitudinis decidens grando non-
nullos hominum interfecerit.

Apud Atrebatas^a lana cælo pluviæ mixta
defluxit.

^a Atrebatas nostri hodieq; lana huius reliquias in cathedrali
basilica religiose adseruant, & Manna vocant.

Hilarius Episcopus * Pictavis moritur.

* Pictavijs.

CCLXXXVII. O L Y M P.

371. IV. Nicæa, quæ sæpè antè corruerat, terræ
motu fundit us eversa.

Libanius Antiochenus Rhetor insignis ha-
betur.

Agon Constantinopoli à Valente redditus.

372. V. * Haithanaricus Rex Gothorum, in Chri-
stianos persecutione commotâ, plurimos in-
terficit, & de proprijs sedibus in Romanum
solum expellit.

* Ita ms.
nostri. Atha-
naricus alijs.

373. VI. Eusebius Vercellensis Episcopus moritur.
Constantinopoli Apostolorum Martyrium
dedicatur.

Magna fames in Phrygia.

Lucifer Caralitanus Episcopus moritur, qui
cum Gregorio Episcopo Hispaniarum, & Phi-
lone Lybiæ, numquam se Arrianæ miscuit pra-
uitati.

374. VII. * Maximinus Præfectus annonæ, maleficos
ab Imperatore inuestigare iussus, plurimos no-
bilium Romæ occidit.

* Maximus.

Valentinianus in Britannia, antequam ty-
rannidem inuaderet, oppressus.

Presbyter Sirmij iniquissimè decollatur,
quod

quòd Octavianum ex Proconsule apud se la-
titantem prodere noluisse.

CCLXXXVIII. O L Y M P.

375. VIII. Didymus Alexandrinus multa de nostro
dogmate per notarios commentatur: qui post
quintum natiuitatis suæ annum luminibus or-
batus, elementorum quoque ignarus fuit.

* Sic codex Amadinus, &
Marianus: sed alij mss. legunt,
Probus Præfectus Illyrici.

* Illyrici Equitius Comes iniquissimis tri-
butorum exactionibus antè prouincias, quas
regebat, quàm à barbaris vastarentur, erasit.

376. IX. Eunomius, discipulus Aetij, Constantino-
poli agnoscitur; à quo hæresis Eunomiana.

Saxones cæsi ^a Deufone in regione Fran-
corum.

^a Ita codex Amadinus & septem mss. Vaticani, itemq; Scaliger,
ut nimirum Deuso sit opidum aut locus in Francorum Saxonumq;
finibus, ultra Rhenum. Alij mei mss. legunt de Vfone. Pontacus
ad Vsonem. Marianus ms. Saxones cæsi de Hassia in regione
Francorum.

^b Burgundionum LXXX. fermè millia,
quod numquam antea, ad Rhenum descende-
runt.

^b Ammianus
lib. 18.

Clearchus Præfectus Vrbi Constantinopoli
agnoscitur: à quo necessaria & diu expectata
votis aqua ciuitati inducitur.

Alexandriæ XX. ordinatur Episcopus PE-
TRVS: qui post Valentis interitum tam facilis
in recipiendis hæreticis fuit, vt nonnullis su-
spicionem acceptæ pecuniæ intulerit.

377. X. Melania nobilissima mulierum Romana-
rum, * Marcellini quondam Consulis filia, vni-
co Prætore tunc vrbano filio derelicto, Hiero-
solymam nauigauit: vbi tanto virtutum, præ-
cipueque humilitatis miraculo fuit, vt Teclæ
nomen acceperit.

* Marcelli.

Post Auxentij seram mortem, Mediolani
H 2 Ambro-

• *Vide Baron.*

Ambrosio Episcopo constituto, • omnis ad fidem rectam Italia conuertitur.

Aquileienses clerici quasi chorus beatorum habentur.

• *Hic paragraphus deest in codice Amandino. Ex alijs tamen mss. adscribendum iudicauimus, cum Scaligero.*

• Theodulus miserabilis presbyter, dum aduersum conscientiam furoris sui sacrificia Deo offerre audet, in medijs precibus eliditur.

378. XI.

Quia superiori anno Sarmatæ Pannonias vastauerant, iidem Consules permansere.

Valentinianus, subita sanguinis eruptione, quod Græcè apoplexis vocatur, Brigitone moritur. Post quem GRATIANVS, adsumto in imperium VALENTINIANO fratre, cum patruo Valente regnat.

Multi monachorum Nitriæ per Tribunos & milites cæsi.

Valens lege datâ ut monachi militarent, nolentes fustibus iussit interfici.

Theodosius, Theodosij postea Imperatoris pater, & plurimi nobilium occisi.

CCLXXXIX. OLYMP.

379. XII.

Photinus in Galatia moritur: à quo Photinianorum dogma • Iudaicum.

• *Sic omnes mss. quibus adscriptur Marianus. Lege Vincentium Lerinensem c. 17. Notat autem Scaliger Photinum non Znyrna aut Gallogracia Sirmia (ut quidam scribunt) sed Syrmij in Pannonia Episcopum, atque in Galatiam relegatum ob hæresim fuisse.*

Basilus Cæsariensis Episcopus Cappadocia clarus habetur.

Ala.

Alamannorum XXX. circiter millia apud Argentariam opidum Galliarum ab exercitu Gratiani strata.

Florentinus, Bonosus & Rufinus insignes monachi habentur : è quibus Florentinus tam misericors in egentes fuit, ut vulgò Pater pauperum nominatus sit.

380. XIII.

* Soeratem lib. 5. capp. 34. & 35. aliosq. lege.

Gens * Hunnorum Gothos vastat : qui à Romanis sine armorum depositione suscepti, per avaritiam Maximi ducis, fame ad rebellandum coacti sunt.

* Ita mss. Amandinus.

Alij, Hunorum.

Superatis in congressione Romanis, Gothi funduntur in * Thracia.

* Sic mei mss. & Pontacius. et Scaliger legit, Thraciam.

381. XIV.

Valens de Antiochia exire compulsus, ferà poenitentià nostros de exilijs reuocat.

* Huic paragrapho codex ms. Amandinus præfigit notam XV. non item ceteri mei mss. ut nec Pontacius nec Scaliger.

* Lacrymabile bellum in Thracia : in quo deferente equitum præsidio, Romanæ legiones à Gothis cinctæ, usque ad internecionem cæsa sunt. Ipse Imperator Valens cùm sagitta faucibus fugeret, & ob dolorem nimium læpè equo laberetur, ad cuiusdam villulæ casam deportatus est. Quò persequentibus barbaris, & incensa domo, sepultura quoque caruit.

Ab Vrbe conditâ, usque ad extremum huius operis annum, fiunt anni MCXXXI. hoc modo:

a Sic & Cassiodorus recens editus & Idacius. Vide supra Eusebium Olymp. 67.

Sub Regibus anni a CCXL.

Sub Consulibus anni b CCCCLXIV.

b Sic codex Amandinus, & alij mei mss. legunt, circa Olymp. 67. hoc autem loco, CCCLXIV. sed perperam. Hieronymus, Præfatione in Aggaum, disertè annos quadringentos sexaginta quattuor à Bruti Consulatu numerat; & rectè.

Sub Augustis & Cæsaribus anni ^e CCCC
XXVII.

^c Sic legendum suadet ratio calculi, & mss. codices aliquot,
quibus usus est Pontacus, et si mss. nostri habeant, DXXXI.

^d Colliguntur omnes anni usque ad Confu-
latum Valentis ^e VI. & Valentiniani iunioris
iterum Augusti,

^e Sic mei
mss.

^d Reliqua usque ad finem chronici huius exstant in omnibus
meis mss. & apud Pontacum. itemq; in optimo ac vetustissimo
codice Bongarsiano; teste Scaligero.

A XV. Tiberij anno, & prædicatione Do-
mini IESV CHRISTI, anni CCCLI.

^f Vide supra ad an. Chri-
sti 30.

^f A II. anno Darij Regis Persarum, quo
tempore Templum Hierosolymis instauratum
est, anni DCCXCIX.

Ab Olympiade prima, quâ ætate apud He-
bræos Isaias prophetabat, anni MCLV.

A Salomone, & prima ædificatione Tem-
pli, anni MCCCCXI.

A captiuitate Troiæ, quo tempore Sam-
pson apud Hebræos erat, anni MDLXI.

A Mose & Cecrope primo Rege Atticæ,
anni ^a MDCCCCXXXV.

^a Calculus annorum ab anno 35. Mosis seu 1. Cecropis
producit hanc summam 1935. Quam quidem visum fuit hoc
loco cum Pontaco collocare, et si mss. nostri habeant MDCCCXC.
In Bongarsiano autem codice exstant anni MDCCCCXC.

Ab Abraham, & regno Nini, & Semirami-
dis, anni MMCCCXCV.

^b CONTINET ^c OMNIS CANON ab ^c OMNIS
Abraham, usque ad tempus superscriptum
annos MMCCCXCV.

^b Hic paragraphus exstat in ms. Amandino, non autem in ceteris
meis mss. codicibus.

A Di-

C H R O N I C O N.
DOM. ROM.

A Diluuiio autem, vsque ad Abraham
supputantur anni DCCCCXLII.

d Sic præter Marcellinum & Idacium Cassiodorus; Ab Adam, inquit, vsque ad Diluuium, sicut ex chronicis Eusebij & Hieronymi collegimus, anni sunt MMCCXLII. Sic itaque legendum supra ad annum Christi 30. cum Pontaco & Scaligero. Quo loco ad oram libri ex eisdem scribe DCCCCXLII. non autem DCCCCII.

Et ab Adam, vsque ad Diluuium, anni MMCCXLII.

FIVNT AB ADAM, vsque ad XIV. Valentis annum, id est ad usque Consulatum eius VI. & Valentiniani iterum, omnes anni MMMMDLXXIX.

e Sic & Marcellinus, Cassiodorus, itemq; Pontacus. Codex autem Bongarsianus legit MMMMDLXXXIX. De his & alijs supputationibus seu subductionibus annorum consule Franciscum Haraum in Olympiadibus ac Fastis, Colonia an. 1602. editis.

* Est enim uncialibus seu capitalibus, ut vocant litteris integrè conscriptus: cuius generis libri mss. optima sunt nota ac fidei.

EXPLICIT HIERONYMI
CHRONICON, ITEMQVE* VETUSTISSIMVS CODEX MS.
MONASTERII SODALIVM
BENEDICTINORVM SAMANDI, IN PABVLA, APVD NERVIOS, DIOECESIS TORNACENSIS.

CHRONIC

DOM. ROME

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

C R O N I C A

DOM. ROL.

1. A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

1. A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

1. A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

1. A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

1. A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

1. A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

1. A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

1. A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

1. A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

1. A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

1. A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

1. A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

CHRONIC

1800

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

CHRONIC

Eusebius / Hieronymus, Sophronius Eusebius, / Le Mire, Aubert,

Rerum toto orbe gestarum Chronica

Antverpia 1608

4 P.lat. 1151#Beibd.2

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10686091-5